

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 223. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Csütörtök, 1936. október 1.

A létminimum

A köztisztviselői statutum megalkotása kétségtelenül az ország egyik legjobban előtérben álló problémáját, a köztisztviselői kérdést fogja megoldani. Nincs még társadalmi réteg, amelynek sorsa annyira egyöntetűen érintené az ország valamennyi polgárát, mint az állami apparátus munkásaié. Mindennapi életünk szempontjából vitális fontossága, hogy az az összekötő híd, amely közöttünk és állam között fennáll, hogyan, milyen anyagból és milyen alapokon van megépítve. Ezt a problémát elsősorban két szempontból kell figyelembe venni. Ezek: a köztisztviselők javadalmazása és képzettsége. Az elmúlt kormányok büne, hogy az állami tisztviselők rendkívül alacsony fizetését olyképpen igyekeztek ellensúlyozni, hogy iskolai képzettségük figyelembevételénél elnézőek voltak. Ez azután sokszorosan megbosszulta magát. Tévesnek bizonyult ugyanis az a feltevés, hogy a kisképzettségű állami tisztviselő életigénye állásának megkísértő lehetőségei közepette is változatlanul alacsony marad. Ellenkezőleg, bebizonyosodott, hogy az iskolázott és képzett tisztviselő mindenkor nagyobb erkölcsi felelősséget és öntudatot árul el, mint képzettség nélküli és iskolázatlan voltát éppen ezért más sekélyes hatalmi eszközökkel pótolni igyekvő karta.

Az új köztisztviselői statutum lényege — hír szerint — éppen ezt a két, égetően sürgős és egymástól elválaszthatatlan problémát igyekszik megoldani. Biztosítja a legkisebb állami alkalmazott létminimumát is, ezzel szemben bevezeti az egyéni felelősséget, melynek alapján hivatalból vonható felelősségre minden tisztviselő az esetleges szabálytalanságokért. A statutum ugyanakkor lényegesen megszigorítja az állami szolgálat képzettségi előfeltételeit, ami által elősegíti a köztisztviselői kar kiselejtezését.

Az új statutumnak van egy érdekes újítása. Eddig az előléptetések során a köztisztviselők ötven százalékánál vették figyelembe a szolgálati időt és ötven százalékban történt az előléptetés kiválogatás után. Most a szolgálati idő tekintetbevételét az új statutum a tisztviselők egy harmadára csökkentette, míg az előléptetendők két harmadánál vesznek figyelembe egyéni szempontokat. Hogy a tervezetnek ez a része hogyan válik be, az kizárólag alkalmazásától függ. Helyes alkalmazása ugyanis alkalmat adna az állami gépezet vezetőinek arra, hogy megcéluló kiválogatás után éppen a legmegfelelőbb, legképzettebb és legkifogástalanabb elemeket juttassák magasabb pozíciókba.

A sűrű támadások és tömeges hibáztatások mellett is el kell ismerni ellenzéki oldalon, hogy a kormány két kényes és régóta vajdó kérdést oldott meg törvényhozásilag. Az egyik a miniszteri felelősségről szóló törvény, amely véget vetett a régi, veszélyes felelőtlenységnek és kimondotta, hogy hiányok esetén a miniszterek is felelősségre vonhatók. A másik tervezet, amely rövidesen szintén törvénné válik: a köztisztviselői statutum, amely az állami alkalmazottak helyzetét rögzíti új formák közé. A régi aránytalanságok és, ami még fontosabb, az eddigi egzisztenciális bizonytalanság eltűnik, a törvénybefoglalt jogok és kötelességek

A szenátus is megszavazta a frank-devalvációt

Olaszország külön aláértékelt „export-lirával“ védi meg valutáját — Váratlan hausse-mozgalom a bucurești-i értéktőzsdén — Lengyelország is csökkenti pénze értékét?

Schacht Hjalmar dr. a német álláspontról

Külföldi pénzkörök még mindig a valuta-leértékelés hatása alatt állanak. Varsóban nagyfontosságú tanácskozásokat tartott a kormány. A tanácskozásokon résztvett Rvdz Smigly hadseregőparancsnok is. A tanácskozásokról hivatalos közleményt nem adtak ki és arról semmi sem szivárgott ki.

Angliából ismét hatalmas tempóban

áramlik ki az arany az Egyesült-Államok felé. Most azonban nem valutamentési akcióról van szó, hanem arról, hogy mindenki dollárvalutára akarja beváltani aranyát.

Morgenthau, az Egyesült-Államok pénzügyminisztere ma felhívással fordult a világ összes államaihoz, hogy csatlakozzanak az angol-amerikai-francia pénzügyi egyezményhez.

Váratlan hausse Bucuresti-ben

BUCUREȘTI-BŐL jelentik: A tőzsde mai megnyitása után valamennyi értékpapírban jelentős áremelkedés következett be. Ez vonatkozik egy a belső, mint a külföldi piacon forgalomban levő, ugyszintén a fix-kamatozású papírokra is. A „Mica“-részvények jegyzése a következő hullámzást mutatta: 1310, 1330, 1320, 1325, 1315, 1320, és 1325. „Latea“-részvények: 775, 778, 775, 772, 770, 766, 761, 768. „Reșița“: 456, 454, 458, 460. „Credit Industrial“: 600. „Astra Română“: 770, 765. „Steaua Română“: 355 és 350. „Credit Minier“: 250, 248, 243, 246. „Villamosági részvények“: 1425, 1440, 1440, 1450 és 1460. Az állampapírok iránt is nagy kereslet mutatkozott.

Leértékelik az olasz export-lirát

Tegnap este az olasz minisztertanács Mussolini elnöklése alatt ülést tartott, amelyen nagyfontosságú határozatot hoztak. Elhatározták, hogy

az olasz lírát exportviszonylatban leértékelik, még pedig 25—30 százalékkal,

ami teljesen megcélul a francia frank leértékelési százalékának. Ezzel szemben belső viszonylatban a líra ára változatlanul megmarad.

Ezen határozat után Olaszországban már háromféle jellegű líra létezik. Az egyik a belső forgalomban szereplő líra, a másik a turista-líra, amelyet a rendes árnál lényegesen olcsóbban bocsátanak a külföldi utazók rendelkezésére és most az export-líra, amely 25—30 százalékkal alacsonyabban jegyez a belső líránál. Előrelátható, hogy a külföldi tőzsdéken az export-líra árfolyamát fogják kizárólag jegyezni.

Lemond a svájci kormány?

Genéből jelentik, hogy a svájci államtanács tegnap egyhanguan elfogadta a pénzügyminiszternek eléje terjesztett javaslatát, amelyekkel tegnap foglalkozott a svájci parlament alsóházának pénzügyi bizottsága. A szavazásnál 12 tag a javaslat mellett szavazott, hat ugyan nem szavazott ellene, de kijelentette, hogy a „fait accompli“-t tudomásul veszi. Eb-

ből látható, hogy Svájcban magában a leértékelési javaslatnak erős ellenzéke van, ami a kormányt igen kellemetlenül érintette és úgy hírlik, hogy

a svájci kormány lemond.

ha javaslatát a nemzeti tanács nem fogadja el egyhanguan, vagy legalább is hatalmas szökötséggel.

A francia szenátus izgalmas napja

Párisi jelentéseink szerint a francia szenátus már tegnap délelőtt fél 10-kor ülésre ült össze, hogy a kormány törvényjavaslatait megtárgyalja, azonban ezt az ülést el kellett halasztani, mert ebben az időpontban a kamara

ülését még nem fejezte be. Így csupán a szenátus pénzügyi bizottsága ülésezett Caillaux elnöklése alatt és tárgyalás alá vette a kormány törvényjavaslatait.

Elsőnek Auriol pénzügyminiszter szólt

minden bizonnal előnyösen befolyásolják majd az állami tisztviselők öntudatát, társadalmi és morális helyzetét. Ez pedig a lakosság

többi, adófizető rétegeinek is csak előnyére válthatik s tisztult légkört teremt az állami adminisztráció körül. (K.)

A C.A.A. (atléták) október hó 3-án este fél 9 órai kezdettel téli szezonnyitó

fel, majd Blum miniszterelnök is beszélt és szót emeltek a pénzügyi bizottság összes tagjai, végül a bizottság egy újabb, éjszaka tartott ülésén elfogadta a kormány által a Kamara elé terjesztett és a Kamara által már megszavazott frankleértékelési pénzügyi javaslatot. A szenátus pénzügyi bizottságának hivatalos jelentése, amelyben a pénzügyi javaslat elfogadását híriül adja, hangsúlyozza, hogy nem térhet ki arra, vajjon helytelen, vagy helyes-e a pénzügyi javaslat.

a szenátus pénzügyi bizottságát befejezett tények elé állították.

melyeken nem volt módja változtatni. A pénzügyi bizottság jelentése további részében kitér arra, hogy tanácskozásai során foglalkozott a pénzügyi változás által netalán mutatkozó drágaság kérdésével és foglalkozott azokkal a tervezetekkel, amelyek a drágaság leküzdését célozzák. Ezeket a tervezeteket a szenátus pénzügyi bizottsága egyelőre tartózkodással fogadta, mielőtt végleg döntene, megbizva a pénzügyi bizottság egy tagját a kérdés tanulmányozásával és erre vonatkozó javaslat előterjesztésével.

Viták a kormány felelősségéről

Egyébként a szenátus pénzügyi bizottságának előadója, *Gardei*, aki tudvalevőleg a frankleértékelési vita első szónoka volt, azzal kommentálta a törvényjavaslatot, hogy

a hármassal egyezményben a francia kormány nem vállalt súlyos kötelezettségeket.

A pénzügyi egyezményről szóló nyilatkozat semmiféle kötelezettséget nem tartalmaz a devizák ércparitását és az áruk forgalmi szabályozását illetően. Rámutatott arra, hogy Anglia és Belgium pénzügyi helyzetét nem a valuta leértékelésével szánják elsősorban, hanem az állami kiadások alapos lecsökkentésével. Ezzel szemben a népfrent kormány nem hogy csökkentette az állam kiadásait, hanem

klubvacsorát rendez

még felemelte azokat. A szenátus pénzügyi bizottsága végül elfogadásra ajánlotta a kormány valutaleértékelő javaslatát, azonban annak társadalmi rendelkezéseit visszautasította.

Gardei előadó felszólalása után *Tarion*, a köztársasági szövetséghez tartozó szenátor emelkedett szólásra. Bejelentette, hogy pártja azért nem fogadja el a frank leértékeléséről szóló javaslatot, mert a pénz értékcsökkentése igazságtalan és az ország romlására vezet. *Chaumier* demokrata balpárti szenátor csak nemzetközi megállapodásra támaszkodó javas-

lat elfogadását indítványozza. Szerinte a három valutaleértékelő állam kapcsolata csupán érzelmi és egyik sem fog kötelezettséget vállalni arravonatkozólag, hogy a probléma lényegi részét a magáévá tegye. De *Blois* gróf szerint az egymást követő kormánynyilatkozatok állandóan hangsúlyozták a valuta inaktívását, viszont a kormány közben előkészítette a devalvációt. Az egész ország tetteket vár a törvényhozástól — mondotta de *Blois* szenátor, akinek beszédével a szenátus déli- előtti ülése befejezést is nyert.

Meghiúsult támadások a Blum-kormány ellen

A szenátus délutáni ülésének első szónoka *Leniers* szenátor volt, aki arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kormány pénzügyi művelete nem orvosolhatja a gazdasági bajokat. A valuta leértékelése ideig-óráig segít ugyan, de végül is a bajok visszatérnek felerősödött formában. *Leniers* heves támadást intézett *Jouhaux* szakszervezeti főtitkár ellen és ezzel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Valahányszor a kormánybukás lehetőségéről szóba kerül, *Jouhaux* mindig azzal fenyegetőzik, hogy a munkásság a kormánybukásra általános sztrájkjal fog válaszolni. Hogy engedheti meg a kormány, hogy ilyen terrorizáló kijelentések elhangzassanak. Azt hiszik talán, hogy az elégedetlenek engedni fognak az ilyen fenyegetések hallatára? A Blum-kormány politikája csödbe került és a csödeljárás végrehajtását már nem szabad a Blum-kormányra bízni. Arra kérem a szenátor urat — fejezte be beszédét *Leniers* — hogy szavazzák le a pénz leértékeléséről szóló törvényjavaslatot.

A szenátus ülésén ezután *Auriol* pénzügyminiszter emelkedett szólásra.

— A kormány tudatában van felelősségének — mondotta a pénzügyminiszter — és felelősen emelkedik a politikai szenvedélyeken. Hosszu időn át igyekeztünk megvédeni a frankot a

klasszikus eszközökkel, hasztalanul. Azok az államok, amelyek időközben letértek az aranyalapról a gazdasági fellendülés útjára tértek. A kormány nem cselekedett végszükségben, de az állam érdeke így kívánta. A frankot állandó támadások érték, Németország újrafegyverkezése miatt növelni kellett fegyverkezési kiadásainkat, ami újabb frankellenes támadásokra adott okot. Közben az aranyfedezet 1935. óta 90 milliárdról 54 milliárdra csökkent. A küzdelmet csak önellátási politikával folytathattuk volna, amibe Franciaország nehezen ment volna bele. Szemünkre vetik, hogy Anglia és Amerika nem vállaltak konkrét kötelezettséget pénzügyi politikánk alátámasztására. Akik azt állítják, azok kétségbevonják az angol-szász népek hagyományos kötelezettség-tudatát.

„Nyugodtan alhatunk-e?”

Ezután *Dejeardins* szenátor megkérdezte a pénzügyminisztert, hogy az amerikai szenátus jóváhagyta-e már az egyezményt és „vajon nyugodtan aludhatunk-e?”

— Uram — mondotta *Auriol* pénzügyminiszter — *Morgenthau* amerikai pénzügyi államtitkár és *Neville Chamberlain* angol kincstári kancellár a velünk kötött megegyezéssel egy nemzetközi pénzügyi rendszer épületének tervét vetették meg a becsület alapján.

A viztartály

Írta: JACQUES CONSTANT

Vincent Arqueil legszívesebben a sziklás tengerpartnak azon a pontján feszítette ki vásznát, ahonnan egy lakatlan, lezárt villa alól a napfényben ezerszínűen tündöklő tengerre és a part fantasztikus alakzatu szikláira a legszebb kilátás nyílt. Már csak azért is, mert itt naphosszat zavartalanul, nyugodtan dolgozhatott. A villa lakatlan volt, környékén senki sem járt, homlokzatán nagy tábláról olvasható volt, hogy a villa eladó és hogy minden közelebbi a helybeli közjegyzőnél tudható meg. Vincent lelkéből fájlalta, hogy ő maga meg nem vásárolhatja ezt a gyönyörű lakohelyet itt a normand tengerparton. Vették, hogy ilyesmi olyan emberek kezébe kerüljön, akik élvezni sem tudják.

Megtudta, hogy a villa tulajdonosa egy bizonyos Heuland nevű ur, akinek Párisban iólménő bárja van. Négy év előtt járt erre autóbán a feleségével, a vidék elbűvölte, potom áron megvette a telket és egy-kettőre felépítette a „Liliane”-villát, mert ez a név diszelgett aranybetűkkel a villa homlokzatán. Két nyári hónapot töltöttek itt, egész sereg lármás párisival, aztán eltűntek és többé senki sem hallott felőlük. A jegyző írásbeli felhatalmazást kapott a villa eladására. De hát szegény Vincentnek mindössze néhány száz frank volt a vagyona, csak éppen a nyári szünidőzésre elég. Vincent csak 28 éves volt, de neve a Montparnesse-on máris nagy hírű. Jogosultan remélhette, hogy ha néhány vásznát jó áron eladhatja, nyélbeütheti a villavásárlást.

Valóságos rögeszméjévé vált, egyre ott keringett a berendeződött rácsos kapu előtt. Egy-izben látta, hogy egyik földszinti ablak nincs szorosan becsukva, nem tudott ellenállni a kísértésnek és bemászott. A bungalow-stílusban épített villának négy tágas földszinti szobája volt, nagy fürdőszoba. Konyha, cselédszobák az alagsorban. Ahogy a szobákat végigjárta, a legzürzavarosabb rendtelenséget látta. Egy összegöngyölt pullover odadobva a széles, alacsony pamlagra, a szőnyegen összetört csésze, mellette ezüstkanál, a háló-

ban a kettős ágy előtti fehér medvebőrön kis piros szattyánpapucskok. Minden a gyors, menekülésszerű távozásra mutatott.

Vincent most arra gondolt, hogy tulajdonképpen miért ne költözhetne ő be ebbe a lakatlan villába. Természetesen, a jegyző engedelmével. Megmondaná, hogy szándéka a villát megvenni, de kipróbálná, hogy esik a bennelakás. Nem sokáig gondolkodott, ment máris a jegyzőhöz és oly kitűnően játszotta a komoly vevőt, hogy a jegyzőnek semmi ellenvetése se volt, hogy Vincent a villába néhány hétre beköltözzék.

— Csak azt nem értem — jegyezte meg Vincent — hogy miért csak egy nyáron laktak itt?

— Hát, kérem, ennek diszkrét oka van. Heulandné ugyanis itt időzésük végén eltűnt. Azt beszélték, hogy egy amerikaival, egyik vendégükkel szökött meg. Érthető, hogy a férj, aki boldogságig szerette a feleségét, a villába többé nem akart belépni. Ugy hallottam, hogy Amerikába is kiutazott a felesége keresésére. Heulandné nagyon szép, szőke asszony volt.

A jegyző figyelmeztette Vincent-t, hogy a Liliane-villából csak egy dolog hiányzik, a víz. Van ugyan egy viztartály, de mikor Vincent vizet akart csesztetni, valami olyan poshadt, bilzós, sötét víz csurgott ki belőle, hogy inkább az öt-száz méternyre fekvő legközelebbi házból hozta

át a legszükségesebb vízmennyiséget. Amugy is mindennap fürdött a tengerben. Talán, ha a gránit-sziklába épített viztartályt kitisztították volna, segíthettek volna a bajon, de hát ez túlságosan nagy munka lett volna.

Vincent nyár végéig ott lakott a villában, ekkor visszaszolgáltatta a kulcsokat a jegyzőnek s azt mondta, hogy majd Párisból irni fog. Levélben megtárgyalják a továbbiakat. Bár óvatosan hangsúlyozta, hogy a vízhiány, bizony, igen nagy nehézséget okoz.

Párisban kíváncsisága nem hagyta nyugton, elment Heuland bárjába, de ott csodálkozva felvilágosították, hogy Heuland több mint egy éve eladta a hárt, mindenét pénzzé tette és kiment Amerikába megszökött felesége után.

Mult az idő, Vincentre rámosolygott a szerencse, elnyerte a Szalon nagy aranyérmét, ezenfelül váratlanul szép összeget örökölt. Most hát meg akarta valósítani régi tervét, a Liliane villa megvásárlását. Meg is vásárolta, de mielőtt beköltözött, némi változtatásokat eszközölt. Az ott dolgozó munkásokkal mingyárt a viztartályt is felnyitatta. Ahogy az odacementezett gránitlapot kiemelték, szörnyű büz csapott ki. A posványos vizen egy holttest uszkált, felismerhetetlen volt, de a dus szőke haj mégis felismerhetővé tette. A szép szőke Liliane Heuland uszkált ott holtan.

CORSO 6, 7¼ és 9¼ órákor

Premier!

MAYERLING

Minden idők legnagyobb szerelmi drámája.

Főszereplői:

CHARLES BOYER és DANIELLE DARRIEUX

(Háromnyelvű felirattal).

Torlódások elkerülése végett kérjük a jegyeket elővételben beszerezni. — Telefon 5-65.

2 órás előnézet!

A pénzügyminiszter után Caillaux radikális szenátor szólalt fel, aki elmondotta, hogy 1926-ban minisztersége alatt olyan pénzügyi intézkedésekre gondoltak, amelynek során a font 130 frankhoz viszonylott volna. Caillaux ezután élesen bírálta a megegyezést.

A döntő szavazás

A késő esti órákban érkezett jelentés szerint a szenátus 137 szavazattal 127 ellenében elfogadta a valutareformról szóló törvényjavaslat első cikkelyét, amely a frank értékének csökkentéséről szól.

A szenátus holnapi ülését délelőtt 10 órára hívták össze. A késő esti órákban, közvetlenül a szavazás eredményének ismertetése után éjszaka 11 órára, román időszámítás szerint éjszaka egy órára összehívták a képviselőházat.

A pénzügyi törvényjavaslat szavazásáról egyébként még azt jelentik, hogy a javaslat hatodik szakaszát teljesen megváltoztatta a szenátus, míg a 10-ik szakaszt módosították. Ezután BLUM miniszterelnök szólásra emelkedett és néhány politikai természetű észre-

Schacht dr. az aranyfront bukásáról

Berlinből jelentik: A német Birodalmi Bank központi bizottsága ma ülést tartott, amelyen Schacht dr., a Birodalmi Bank elnöke a következő nyilatkozatot tette:

A francia kormány szeptember 27-én eljuttatta a német birodalmi kormányhoz is a három kormány közös nyilatkozatát Páris, London és Washington megegyezéséről a francia frank értékcsökkentésével kapcsolatban. A francia kormány különösen a megegyezés ötödik szakaszára hívta fel a birodalmi kormány figyelmét, amelyben kívánatosnak tartják a többi kormány közreműködését is a programbavett célok érdekében. A három kormány nyilatkozata kifejezésre juttatja a nemzetközi pénzügyi béke óhaját és azt a meggyőződést, hogy a nemzetközi gazdasági válság megoldása céljából szükséges a valutáris és pénzügyi rendszer állandósulása. A nyilatkozatban kifejezésre juttatott szempontok teljes mértékben megfelelnek a német birodalmi kormány kívánásainak, amelyeket Hitler Adolf kancellár többször, ismételt sajtónyilatkozatok és rádióbeszédok útján közölt. A világ közvéleménye teljes mértékben helyesli ezeket a törekvéseket. Amikor azonban örömmel fogadjuk a három állam nyilatkozatának azt a részét, amely a nemzetközi valutapolitika egyensúlyának helyreállítására vonatkozik, ugyanakkor nem tekinthetünk el annak megállapításától, hogy az angol és amerikai pénzügyi értékek csökkentése a világ gazdasági egyensúlyában súlyos zavart idézett elő. Ugyanakkor a német birodalmi kormány nem tekint-

vételt tett a módosítással kapcsolatban, egyben pedig bejelentette, hogy a módosításokért nem vállalhatja a kormány a felelősséget, miután az a képviselőház beleegyezése nélkül, a szenátus pénzügyi bizottságának javaslatára történt. Ebből megállapítható, hogy a szenátus a kamarával ellentétes álláspontot foglalt el.

het el annak a véleményének kifejezésétől, hogy ami a jelenlegi kontingentálási és valutaellenőrzési rendszer fokozatos megszüntetésére vonatkozó törekvéseket illeti, ehhez igen kevés járulhat hozzá a francia frank körül jelenlegi bizonytalanság, annál is inkább, mert az egyezmény még arra sem tért ki, hogy nemzetközi valutáris téren szilárd viszonyt teremtsen. A keletkezett pénzügyi bizonytalanság ma már Németországot és még három-négy, elvben szilárd valutájú államot tekintve, általánossá lett. Németországtól távol áll, hogy bírálja a megegyezést és örüljenek annak, ha a francia kormány jegyzékében óhajtott siker valósággá válna és ennek következményeképpen a nemzetközi fizetések szabadsága helyreállítható lenne. Nem akarjuk növelni a bizonytalanságot és éppen az állandóság szükségességét hangoztatjuk, devizagazdálkodási rendszerünket azonban nem lehet tisztán valutáris intézkedésekkel feleslegessé tenni. Devizaszükségletünk és nyersanyaghiányunk nélkülözhetelenné teszi számunkra ennek a rendszernek a fenntartását. Teljes mértékben tudatában vagyunk annak, hogy a jelenlegi valutáris politika súlyos áldozatot jelent részünkre, azonban semmi sem téríthet el bennünket a birodalom érdekeinek mindenekelőtt való személtartásától. Készséggel hajlandók vagyunk résztvenni minden olyan tárgyaláson, amelyre a szabad nemzetközi gazdasági és fizetési rendszer helyreállítása érdekében lehetőség adódik, a dolgok menetét azonban továbbra is érdekeink személtartásával figyeljük.

A háztartási munka dacára is ápolat lehet bőre ha NIVEÁT használ

Még ha gyakran éri hideg, meleg víz, akkor is friss üde maradhat bőre, ha azt NIVEA-val ápolja.

Az Eucerit hatása ez!

Nivea crême dobozban és tubusban Lei 16.- - 72.- Nivea-Olaj Lei 24.- - 75.-

Koncessziót kell szereznie Arad-városnak az aradulnou-i autobusjáratra

Október 3-ig ideiglenesen engedélyezte a minisztérium az új járat indulását

Arad város vezetősége szerda délelőtti ülésén foglalkozott az aradul-nou-i autobusjárat problémájával. Mint jelentették, a Novac-cégnak adott koncesszió október 3-ikán lejár és a Mera autobuszvállalat, amely a Novac-cégtől az autbuszokat megvette, a járatot tovább nem használja, sőt már

két nappal ezelőtt beszüntette a járatot. Muráşel, Aradul-Nou és Sannicolaul-Mic községek elöljáróságai már régebben azzal a kéréssel fordultak Arad város vezetőségéhez, hogy hosszabbítsa meg járatait olyképpen, hogy a városi autbuszok járjanak Muráşel-re, Aradul-Nou-ra és Sannicolaul-Mic-re is. Most, hogy az autobusjárat már megszűnt, a három község elöljárósága azt a kérést terjesztette Cotioiu Romulus dr. elé, hogy a város már most állítsa be az új járatot, nehogy a három község lakossága autbuszközlekedés nélkül maradjon.

Szerdán délelőtt a három község képviselői a városházán megbeszélést tartottak Vulpe Iosif helyettes átmeneti bizottsági elnökkel és Sincai Eugen mérnökkel, az autbuszüzemek igazgatójával. Ezen a megbeszélésen először azt kérték, hogy

a város adjon mindhárom községnek részese-dést az új vonal jövedelméből. A város képviselői viszont közölték, hogy a vonal rentabilitása egyelőre bizonytalan, úgy, hogy a város nem vállalhat kötelezettséget részese-dés fizetésére. Végül is abban állapodtak meg, hogy a községek nem kapnak részese-dést.

Az átmeneti bizottság ülésén szintén szóba került az ügy és itt mindenekelőtt azt vitatták meg, hogy az új városi járat létesítéséhez a közlekedésügyi minisztérium hozzájárulása szükséges. A város vezetősége elvben jóváhagyta a három község vezetőivel kötött megállapodást, majd pedig Cotioiu Romulus dr. telefonon érintkezésbe lépett a közlekedésügyi minisztériummal, ahol közölték, hogy

ideiglenesen engedélyt adnak arra, hogy október 3-ig a városi autbuszok közlekedjenek az említett időközben, azonban a városnak minden szükséges okiratot el kell juttatnia a közlekedésügyi minisztériumba, annak érdekében, hogy a szóban levő vonal koncesszióját megkapja.

Igy tehát a közeli napokban dől el, hogy véglegesen a város kezelésébe kerül-e az aradul-nou-i autbuszjárat. Abban az esetben, ha a minisztérium végleges válasza megérkezik, a város két új autbuszt vesz ennek a járatnak céljaira.

Merénylet álhire a francia kormányelnök ellen

Frankfurtból jelentik: Ma Svájcban keresztül az a hír érkezett Németországba, hogy Blum francia miniszterelnök ellen merényletet követtek el és a merénylet állítólag teljesen meggyőződéses volt. A hírt, mint valótlant, francia részről erélyesen megcáfolták.

A vasárnap sportszenzációja:

Szeged F. C. — AMEFA - meccs

Arad-on A vendéglátó arad-i csapat vezetőségének sikerült megszereznie egy a bucaresti-i OETR, mint a budapesti OTT engedélyt a vasárnapi vendégszerepléshez

Arad város sportéletének váratlan szenzációja van, melyet körültekintő tárgyalások készítettek elő. Az AMEFA vezetősége ugyanis tárgyalásokat folytatott a Szeged FC proficsapat vezetőségével egy arad-i Szeged FC — AMEFA futballmérkőzés létrehozása érdekében és az erre irányuló kezdeményezések csakhamar eredménnyel is kecsegtettek. Az arad-i sportegyesület vezetősége a megindult tárgyalásokat szerdán este fejezte be, amikor is telefonon sikerült megszerezni az összeköttetést a Szeged FC arad-i vendégszereplése érdekében egy a bucaresti-i OETR, valamint a budapesti OTT vezetőségével, amelyek egyöntetűen hozzájárultak a tervbevett mérkőzés arad-i megtartásához és mind a két sportforum megadta a szükséges hozzájárulását a Szeged FC ki., illetve beutazásához. Szerdán, a késő éjjeli órákban az AMEFA

agilis vezetősége telefonon állapodott meg a Szeged FC vezetőségével a már engedélyezett mérkőzés megtartására nézve. Eszerint az AMEFA a kitűnő szegedi proficsapattal vasárnap áll ki az arad-i Gloria-pályán, hogy összemérje erejét. A meccs, melynek híre Arad futballköreiből valóban a szenzáció erejével hat, vasárnap délután fél öt-kor kezdődik és részletes programjának ismerletésére rövidesen visszatérünk.

URANIA 5, 7.15 és 9.15 órákor Telefon 2-32.

Ha jól akar szórakozni, Ha szereti a szép bécsi muzsikát, Ha jókedvben akar eltölteni két órát, Ugy nézze meg

Ma premier!

a „Tatárjárás“

sláger bécsi víg-operettjét, mely a békeidők vidám ólménveit varázsolja élénk. Ida Wüst, Leo Slezák, Susi Lanner és Hans Söhnker.

A

GIF

**SZALMIÁK ÉS SAVMENTES
ELEMET**

**MÁRMINDENKI HASZNÁLJA
REGENERÁLO KÉPESSÉGE ÉS TARTOSSÁGA
ÓRIÁSI.**

VIGYÁZAT/UTÁNOZZÁK!

GALVANI S.A.

Képviselet: **HOCHMANN BÉLA, Arad, Str. Horla 4.**

Fegyverben a földgolyó

A tank

**A harci szörnyefelek szerepe földön,
gázban, vízben és víz alatt**

Ira: **WALDO ROBESON**

A világháború végén már páncéltankok gürdültek végig a csatatereken, riadt csengetés jelezte a gáztámadásokat és a levegőből hullottak a repülőgépek bombái.

Ma is a tankok, gázsűrítők és bombavető repülőgépek jelentik a modern háborút. Maga a tank francia találmány. Estienne tábornok csak nagy nehezen bírta rá a francia hadvezetőséget, hogy alkalmazza a tankokat. A háború vége felé aztán négyszázötven tank elég volt ahhoz, hogy a német frontot összetörje és háromszázötven tankkal át tudták törni a cambraili frontot. Cambrainál azonban a gyalogsági támadás sikertelen volt, így a tankátörésnek sem lehetett maradandó sikere.

A tankok és a gyalogság együttműködése már 1918-ban megkezdődött. Már akkor kiderült, hogy milyen hatással lehet használni ezt a francia találmányt. A tank és a gyalogság egységes harcigépezetet alkotott. Az élen néhány száz tank robbogott, hogy utána néhány gyalogezred következzen.

A harcikoszi taktikája

A világháború folyamán a tankok lélektani hatására, a pánikkeltésre helyezték a fősúlyt. A tanktámadás voltaképpen a géppuskás osztagok ellen irányult. Ezeket másképpen csak nagy áldozatok árán lehetett harc képtelenné tenni. A tankok szétzavarták az ellenséges géppuskás osztagokat úgy, hogy a gyalogság a tankok mögött zavartalanul előrenyomulhatott. A tanktámadás végén a haditervezelmében a gyalogságnak nem volt szabad ellenséges géppuskatűzzel szembeállnia. Ez a taktika csődöt mondott, ha a tanktámadást géppuskás osztagok helyett tüzési ellentámadás fogadta. Egyetlen ágyutelhatalat úgy elpusztította a tankokat, hogy még ócskavasnak is alig volt értelmes őket eladni.

De más esetekben igen hatásos eszköz volt a harcikoszi. A tankok keresztülhatoltak a drótakadályokon és amikor már szabad volt mögöttük az út, előretört a gyalogság. Most a tankok a gyalogság mögé kerültek és csak akkor álltak újra munkába, amikor a visszavert ellenség újra beásta magát. Erre a jövő háborújában aligha fog sor kerülni. A világháborúban a tank mindenestre jó segédeszköz volt a fedezékek elleni harcban.

5000 francia tank

Tankok szempontjából Franciaország készült fel a legjobban a jövő háborújára. A világ legmodernebb harcikoszjai a francia Char 2. C. modell. A Char 2. C. alkotója Estienne tábornok, aki 1918-ban kezdte meg kísérleteit Toulon mellett. Az első modellt 1921-ben kapta meg a francia hadsereg. Ez akkoriban 1,750,000 frankba került. Sulya felfegyverzete 71 tonna. Páncélzata olyan, hogy a tábori ágyú lövedéke nem tud áthatolni rajta. Hossza tíz és fél méter. A páncélzat elöl 45, hátul pedig 35 milliméter vastag. A tábori ágyú az ilyen vastag páncélt rendszerint át tudja ütni, úgyhogy a franciák valószínűleg valamilyen új faj-

ta, rugékonny páncéltal szerették fel. A tankot két háromszáz lóerős motor hajtja. A motorok villamosáramot fejlesztenek, amely elektromotor közbenjöttével hajtja a kocsit. A Char 2. C. 1200 liter benzint visz magával, óránkénti sebessége 10 kilo-

Ezek a tankok nemcsak szárazföldön, de vízben és víz alatt is előre tudnak hatolni. Estienne tábornok csodakocsija ugyanis lég- és vízmentesen teljesen elzárható. Nemcsak a víz mélyén, a folyó fenekén, hanem egy gázfelhő mélyén is zavartalanul halad tovább a francia óriástank, amelynek legénysége ezenkívül még gázmáskával is védekezik. A tank minden eshetőségre felkészülten periszkópot is visz magával, amelyet adott esetben a víz fölé emel. A periszkópot a páncéltalból 30 méter magasra fel tudják csavarni. Ez a periszkóp nemcsak a víz alatt válik hasznára a vezető tisztnek: a csatatéren is a magasba küldi, hogy jobban tudjon tájékozódni.

A franciáknak van könnyű tankjuk is, a Char Leger, amely legfeljebb egy könnyű gyorstüzelő ágyút visz magával és három géppuskát. A Char Leger szintén lég- és vízmentesen elzárható, gázokádója hasonlatos nagyobb társához, míg gyorsasága természetesen sokkal nagyobb. Óránkénti

méter és benzinjével hetven kilométert tud egyküzamban menni. Öt méter széles árkon minden baj nélkül keresztülhalad, kétnégy méteres merőleges emelkedésen felmászik és másfél méter átmérőjű fatörzset gyufaszálként letarol.

Fegyverzete vagy egy darab 75 centiméteres ágyú és 12 géppuska, vagy két darab 75 milliméteres ágyú és 12 géppuska. Természetesen fel van szerelve ködökádó és gázsűrítő gépezettel. Az ágyúk a páncéltoronyból fenyegetik az ellenséget, a géppuskák pedig a szélrózsa minden irányában, de függőlegesen, felfelé is tudnak tüzelni. A tank vezetője a páncéltalban ül.

Stroboskóp

Nemrégiben még nagy gondot okozott a vezető látása. A Char 2. C. esetében ezt a problémát is megoldották. A páncéltalban van egy második kisebb kupola. Ezen belül helyezik el a stroboskóp nevű gépezetet, amelyben a vezető feje van. Ez a második harang szintén páncéltalból készül és számban hátszálvetőny függőleges állítás van benne. A harang szélsőben forog, úgyhogy a vezető mindent lát, ami kívül történik, anélkül, hogy vezetőszékében lenne. A golyók visszapatannak a stroboskópról. A vezető egyetlen kézmozdulattal a külső páncélt megnyitja abban az irányban, amerre látni akar, de a feje természetesen ezalatt is védve marad. Hogy az esetleges golyószilánkok se sértsek meg a vezető fejét, a kis harangot hajlékony, repedésmentes üveggel bélelik ki, amely felfogja az esetleges szilánkokat.

Buttinger Teréz

továbbra 2 leiért gallér mosást
is vállal és vasalást
Str. Consistoriului 35. kapu alatt
Jobbra az első ajtó

Tank a víz alatt

sebessége 32 kilométer és akciórádiusa meghaladja a száz kilométert.

Az angol tank a világ leggyorsabb harcikoszja. Neve „Mark D.” és két motorjával 35 kilométeres sebességet tud elérni. Ezt természetesen csak úgy tudták keresztülvinni, hogy a fősúlyt a sebességre és nem a páncélzatra fektették. Egy európai háborúban az angol tanknak nem sok szerepe jutna, de a „Mark D.” célja egészen más: nagy tüntetések, zavargások esetén a rendőrséget segíti munkájában. Háborúban különben csakis a gyalogság egyik segédeszköze lehet. A szigetországoknak nincs is szüksége komoly tankseregére.

A franciák közel ötezer tankjával szemben Angliának alig néhány száz tankja van. Az olaszok két tanktípusból, a „Fiat Tipo 3000” és „Fiat Tipo 2000” körülbelül kétezer készült el. Németország tankfelkészültsége hasonló. Megközelíti a franciákat tankfelkészültség dolgában a szovjet-országi hadsereg, amely 3800 tankkal rendelkezik.

Amerikai követségi titkár változatos kalandjai Arad-on

Mr. Atkinsson tanulmányutja a határtól Arad-ig — Változatok egy diplomáciai utlevél körül

Ma délután hatalmas, kék csukott turakocsi állott meg az aradi rendőrség Mărăsești uccai épülete előtt. A sáros autóból, — amelyen meglátszott hogy jókora utat tett meg az esős, őszi időben, — egy rendőr kászolódott ki elsőnek, majd egy magas, szőke fiatalember, aki kezében íráskat tartalmazó térkép-könyvvel követte a rendőrt. Az autó számát is csak nehezen lehetett leolvasni, a rátapadó sárrétegtől, de így is megállapítható volt, hogy H. B. A. 352. számot viseli és a számtábla alatt sokatjelentő két betű volt látható: „C. D.” — „Diplomáciai Testület”.

A szőke ur közben a sziguranca egyik hivatalába sietett, ahol taglejtésekkel tarkított, tört német nyelven elmondotta, hogy ő a budapesti amerikai követségi titkár és București felé autózik. Az elmondottakat alátámasztotta egy utlevéllel, amelyből kiderült, hogy Atkinsson-nak hívják, továbbá az, hogy a társaságában van felesége is, aki az autóban várja férjét. Mr. Atkinsson előadta, hogy a határtól kezdve minden faluban, ahol átjött, le-

állították s nem akarták tovább engedni. Hiába mutatta románnyelvű engedélyét, a magyar hatóságok irását, a diplomáciai utlevélét; a csendőrökkel órákig kellett vitatkozni, amíg utjára engedték. Aradra érkezve felvette az első utjára akadó rendőrt, akivel a rendőrségre kísértette magát. Valami írást szerzett volna még kapni, hogy azzal zavartalanul utazhasson tovább. A sziguranca tisztviselői udvariasan megnyugtatták a kissé izgatott amerikai urat és közölték vele, hogy minden írása rendben van és seholy sem fogják a továbbiak során feltartóztatni. Mr. Atkinsson hitetlenül rázta a fejét, majd amikor látta, hogy az aradiak valóban nem adhatnak írást számára, rövid „good-by”-al visszament az autójához. A turakocsiból ki hallatszott a rádió; az amerikai követségi titkár széke felesége vidáman cigarettázott. Őt egyáltalán nem érdekelték az ilyen ügyek. Amikor férje visszaült mellé, barátságosan egy ott ólalkodó gyerek kezébe nyomta a cigarettát, s a hatalmas turautó tovább indult București felé.

SELEKT

Jön: **BÉCSI RAPSZODIA** (Tanzmusik). A legbájosabb, legkedvesebb, legmulattatóbb bécsi operett. Főszereplői: **LIANE HAIID, HERMANN THIMIG, LEO SLEZAK**

Köztisztviselő csak 21 és 47 év közötti román állampolgár lehet, akit nyilvános pályázat útján neveznek ki

— 40.000 lei lesz a max. mális köztisztviselői fizetés —

Az igazságügyminiszter elkészítette a köztisztviselők új szolgálati szabályzatának tervezetét, melyet a parlament őszi ülészaka elé terjeszt. A szabályzat megállapítja, hogy azok a munkások, akiket ideiglenesen alkalmaznak egy bizonyos meghatározott munka elvégzésére, nem tekintendők közalkalmazottnak. Ugyanez vonatkozik azokra is, akik valamilyen tiszteletbeli állást töltenek be. Köztisztviselőknek csak olyan 21 és 47 év közötti román állampolgárok nevezhetők ki, akik büntetlen előéletűek, katonai szolgálatuknak eleget tettek és a román nyelvet kifogástalanul bírják. A kinevezés csak nyilvános pályázat útján történhetik.

A kinevezés alkalmával a tisztviselőnek nyilatkozatot kell adni vagyoni helyzetéről, valamint a házastárs vagyoni viszonyairól is.

Mindenki csak egy állást tölthet be, kivéve azokat az eseteket, amikor a törvény ennek ellenkezőjét kifejezetten megengedi.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a fizetések összehangzatbáhozataláról szóló törvénytervezettel kapcsolatban — amely a jövő parlamenti ülészakon kerül letárgyalásra — a Lupta azt írja, hogy a törvény elkészítésénél tekintetbe veszik a statisztikai hivatal megállapításait, amely szerint az országban huszszor olyan intellektuell van, akiknek egyáltalán nincsen keresete. A kormánynak az a terve, hogy a köztisztviselői fizetést minimum 3000, míg maximum 40.000 leiben állapítja meg.

Nagyarányu bűnpör lett Baiamare ötmilliós kölcsönének ügyéből

Miniszteri főtisztviselő és a város volt alpolgármestere a vádlottak padján — Vita a nyolcvanezer leies „sperc” körül

Satumare-ról jelentik: Ma kezdték meg annak a nagyszabású bűnygynek tárgyalását, amelynek vádlottjai: Jaga Augustin volt baiamare-i helyettes polgármester és dr. Konya William pénzügyminiszteriumi szolgálati főnök. Jaga Augustint hivatali sikkasztással vádolják és az ügy még 1908-ra nyulik vissza, amikor is Baiamare a magyar államtól öt millió leinek megfelelő aranykorona-kölcsönt vett fel. Az impériumváltozás után a kölcsönt, amely akkor már kamatokkal 6 millió leinek felelt meg, a román állam átvette és többször fizetésre szólította fel a várost. A város nem fizetett, mire a pénzügyminiszterium a város jövedelmét lefoglalta. Jaga, aki akkor polgármester volt, vállalkozott az adósság rendezésére és felutazott a fővárosba, ahol Konya dr.-ral tárgyalt arról, miképpen lehetne az ügyet elintézni. Konya dr. pénzügyminiszteriumi igazgató felfedezett egy törvényt, amelynek alapján régi magyar kölcsönöket, ha az összeget iskola-alapra fordították, nem kell megfizetni. Az ügy elintézéséért 80 ezer leit kért. Jaga a városi időközi bizottság döntése alapján magához vette a város másfélmillió lei névértékű értékpapirjait, amelyeket Bucuresti-ben Konyával együtt eladtak és az árat Jaga részben Konyának adta, másrészt pedig elsikkasztotta. Az ügyben bünygyi eljárás indult meg s most került főtárgyalásra a satumare-i törvényszék előtt.

A tárgyaláson elsőnek Jugát hallgatták ki, aki a legnagyobb részletességgel elmondta a kölcsön felvétele körülményeit. Elmondta, hogy az ügyek rendezésére Bucuresti-be küldték, ahol megismerkedett Konyával, aki kijelentette, hogy 80 ezer leies honorárium ellenében elintézi az ügyet. Itt az elnök félbeszakította a tárgyalást és megkérdezte, hogy határozottan „megvesztegetést” kért-e Konya. A kérdésre Jaga igennel felelt.

— A pénzügyminiszteriumból — mondotta Jaga — dr. Pop Valerhoz mentem el, akinek elmondottam az ügyet, mire a miniszter kijelentette, hogy szó sem lehet az elintézésről, a kölcsönt teljes egészében ki kell fizetni.

Jaga Baiamare-ra utazott és jelentette az esetet dr. Nistor polgármesternek. Az időközi

bizottság az ügyben ülést tartott és elhatározta, hogy Jaga ismét a fővárosba utazik s ha kell, megfizeti a kért 80 ezer leit az ügy elintézéséért. Jaga felkereste Konyát, aki szemrehányást tett neki, amiért Pop Valer dr. miniszternek elmondta az ügyet. Azután alku-

A mödlingi gyilkos asszony gyóntatója vallomást tett Lunerné lelkivilágáról

Morfiummámorával védekezik a szadista asszony — A kis Luner Gréte iskola-társainak tanuvallomása

A bécsi gyilkossági bűnpör tegnapi tárgyalásának szenzációja a gyilkossággal vádolt Luner asszony gyóntatójának, Bonifacius atyának kihallgatása volt.

Elnök: Mikor beszélt Luner asszonnyal és milyen alkalmakkor?

Tanu: Elnök ur, lelkési titoktartásom köt és az alól csupán a vádlott oldozhat fel.

A vádlott Luner asszony ekkor nagy meglepetésre így szólt a tanuhoz:

— Tisztelendő atyám, miután a lelkiismeretem tiszta, felmentem önt a lelkési titoktartás alól.

Bonifacius atya vallomásában hangsúlyozta, hogy voltaképpen nem gyónásokról van szó, hanem Lunerné több ízben eljött hozzá, hogy tanácsát kérje.

— Harmadik látogatásakor — beszélt el a szerzetes — az asszony rémülten jött el hozzám és zavart, lázas beszédéből csak ezt az egy szót értettem meg, hogy „halott”. Végül, amikor valamennyire lecsillapodott, elmondta, hogy cselédleánya hirtelen meghalt. A holttesten foltokat fedeztek fel és Lunerné attól félt, hogy ismét gyanuba kerül. Az asszonyt ugyanis egy ízben hathónapi börtönre ítélték, alkalmazottjaival való kegyetlenkedése miatt. Lunerné rémülten beszélt arról, hogy újból börtönbe kerülhet és emiatti félelmében több napig nem mert a halálesetet bejelenteni. Én ekkor megvigasztaltam, hogy

ROKA és SKONGS PELLERINEK
nagy választékban
ENGELHARDT
szücsnél, Str. Eminescu 1. 4516
SZÖRVE és BŐRFESTÉST VÁLLALOK

dozni kezdett Konyával és erről az alkudozásról — a vádlott szerint — Nistor dr. polgármester is tudott. Az ügynek a tanácsban Nistor volt az előadója, de később valaki meghamisította a jegyzőkönyvet — Jaga szerint — mert Nistor nevét az övével helyettesítették. A tanács döntése alapján magához vette a papirokat és Bucuresti-ben Konyával együtt elment a Campuss és Bassa-bankházhoz, ahol azonban azt mondták, hogy hagyják az ügyet másnapra. Konya dr. kijelentette, hogy még aznap szüksége van 100 ezer leire, éppen ezért a David Câmpianu-bankba mentek át, ahova már csak Jaga ment és az értékpapirokat 574 ezer leicért eladta, a pénzt pedig — vallomása szerint — átadta Konyának. Konya ezután írásbeli rendelkezést adott a baiamare-i pénzügyigazgatósághoz, hogy szüntessék be a végrehajtást, mert Baiamare adósságát a miniszterium törölte. Kijelenti, hogy csak annyiban érzi magát bűnösnek, hogy teljesítette felettségi kövanságát.

Jaga kihallgatása után Konya William dr. kijelenti, hogy nem kért „megvesztegetést” Jugától, bár az egy ízben mondott valamit neki értékpapirokról. Kijelenti, hogy tőle, mint pénzügyminiszteriumi tisztviselőtől gyakran kérnek felvilágosítást értékpapirokra vonatkozólag, sőt elismeri, hogy a Campuss és Bassa-bankházban is volt Jugával, de csak azért, hogy bemutassa a polgármestert. A tagadó vallomás után a két vádlottat szembesítették, de mindketten megmaradtak eredeti vallomásaik mellett. A tárgyalást holnap folytatják.

ebben az esetben bűne csupán, hogy a halált napokig titokban tartotta.

Előző beszélgetéseink során Lunerné egy ízben panaszkodott a leányra, hogy erkölcstelen magaviseletű és felírta egy cédulára két paraszti nevét, akivel szerinte viszony volt.

Elnök (a vádlotthoz): Miért hazudott gyóntatójának?

Vádlott: Nem hazudtam. Egyébként nem tudok semmit arról, hogy akkor mit mondtam.

Elnök: Hogyan lehetséges ez?

Vádlott: Azon az éjjelen, amikor a gyóntatómhoz mentem, moriummámorban voltam és ezért semmire sem emlékszem.

Az elnök ezután a 17 és fél éves G. Annát hallgatta ki, aki Lunerék kisleányának, Gréte-nek volt az iskola-társa. A kisleány elmondja, hogy jó viszonyban volt Luner Grétével, aki egy ízben elmondta neki, hogy anyja cselédleányukat állandóan üti-verte, a pincébe zárja és éhezeti. Gréte ezenkívül egy megrendezett betörésről is beszélt, amit Lunerék azért hajtottak végre, hogy a biztosítási összeghez juszanak.

Elnök: Lunerné a leányt levetkőztette, amikor bántalmazta?

Tanu: Csak annyit tudok, hogy Lunerné a leányt állandóan ütötte-verte és le is kellett vetkőznie.

Ezután folytatták a tanukihallgatásokat.

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{4}$, és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

Telefon: 2-85.

HAROLD LLOYD legújabb szenzációs vigjátéka:

TEJESNEK ÁLL A VILÁG

SELECT 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
Telefon 2-84 Utoljára.

Ferjem barátjai

Joan Crawford Robert Montgomery
(Háromnyelvű felirattal.)

HIREK

Telekiüzet a menyországban

A telekspekuláció általában kockázatos üzlet. Glicherie, a basarabia-i stílisták püspöke azonban nem riadt vissza ettől a kockázattól. Mint az érdekes egyházfi ellen összeállított vádiratból kiderül, Glicherie számos mástermészetű bűnén kívül „telekspekulációval” is foglalkozott stílista hívei bűrére. A püspök, aki annakidején asszonyruhába öltözve szellemi önkényuralmát a hatóságokkal szemben, a stílista hívek naiv képzelőerejét ügyes trükkkel aknáztatta ki a maga javára. Kihirdette, hogy mindeki vehet nála „telket a menyországba”. A parcellákat nem is adta tulságosan drágán: 16 lejt kért négyzetméteréért, ami földi viszonylatban is meglepően olcsó.

Kétségtelen, hogy a telekiüzlettel való visszaélést nem Glicherie fedezte fel, hiszen hallottunk már Holdban létező telkek drága áron való eladásáról. Ezek a telkek a Holdban voltak, ahová talán egyszer még holmi rakétaúrhajó segítségével eljuthat a telek bizonytalan birtokosa. Glicherie azonban a menyországban adott el telket, aminek hirtoklása mindössze egy feltételtől függ. Ez a feltétele: a halál. A jó stílista hívek hosszú ideig abban a boldogító tudatban voltak, hogy helyük odaát már löcölre biztosítva van és ki tudja milyen terveket szöttek a túlvilági telkekkel. Földhözköltöttek, anyagias feljogásuk a menyországot sem tudta már másképpen elképzelni, mint örök hárcot a földért. Nem értették meg a „menyországban föld” anakronizmusát.

Glicherie püspök jó ideig vígan szállította a menyországi telkeket franco, gratis, ab „halál”, mindaddig, amíg üzelmére fény nem derült. A stílista próféta most elmélkedhetik azon, hogy nincs telekiüzet kockázat nélkül, még a menyországgal kapcsolatban sem.

— ESŐ, KÖD VÁRHATÓ. Élénk szél, sok helyen köd, további eső, még sok helyen havazás várható.

— Tătărescu miniszterelnök tárgyalásai. Bucuresti-ből jelentik: Tătărescu miniszterelnök, aki az elmúlt napokban ardeal-i vadászaton vett részt, ma visszaérkezett a fővárosba. A miniszterelnök a délelőtti folyamán fogadta Thierry bucuresti-i francia követet, akivel beható tanácskozást folytatott. Egyébként ma érkezett vissza Bucuresti-be Sassu földművelésügyi miniszter is, aki Karlsbadban gyógykezeltette magát.

— Elhalasztják a parlament összehívását. Bucuresti-ből jelentik: A „Tempo” jelentése szerint a kormány elhatározta, hogy a parlament összehívását egy hónappal elhalasztja. Az erre vonatkozó rendelet néhány napon belül megjelenik.

— Zita exkirályné fivére a spanyol trónkövetelő örököse. Bécsből jelentik: Don Carlos de Bourbon herceg, spanyol trónkövetelő végrendeletében örökösül és utódjául Xaver Bourbon Parma herceget jelölte meg, Zita exkirályné fivérének (Rader).

— Roosevelt a — kommunisták ellen. Washingtonból jelentik: Roosevelt, az Egyesült-Államok elnöke, tegnap tartotta meg első választási beszédét. Tiltakozott az ellenzék azon állítása ellen, hogy ő a kommunistákhoz csatlakozott volna. Ki jelentette, hogy el akarja távolítani az amerikai demokraták köréből az idegen, nem odaváló elemeket, elsősorban a kommunistákat. A hallgatóságnak feltűnt, hogy Roosevelt választási beszéde során sem a leértékelési egyezményt, sem a külpolitika kérdéseit nem érintette.

— Meghalt a független Montenegro utolsó miniszterelnöke. Belgrádból jelentik: Nyusztovic Iván, a független Montenegro utolsó miniszterelnöke ma reggel 69 éves korában meghalt.

— Új csoportot alakít a nemzeti-parasztpárt egy része. Clujról jelentik: A nemzeti-parasztpárt cluj-i tagozata elhatározta, hogy „Romania Noua” elnevezés alatt új csoportot alakít, amely a Cluj-on hasonló név alatt megjelenő lap politikai célkitűzéseit fogja követni.

— Budapesti egyetemi professzor halála. Budapestről jelentik: Horvay Lajos nyugalmazott magyar államtitkár, a Műegyetem kémiai tanára, a Tudományos Akadémia főtitkára, kétnapos betegség után, szerdán, 85 éves korában elhunyt. Horvay Dejen született és 32 éves korában már olyan szakértelmű volt a kémia terén, hogy rendes egyetemi tanárnak nevezték ki. Életében számos tudományos könyvet írt. A magyar főváros diszjunktív adományozott az elhunyt tudós irántérzett kegyelmeivel.

— Légitvonal Tallin és Bucuresti között. Varsóból jelentik: A Balkán- és Balti-államok nagyfontosságú légi-értekezletet tartottak Varsóban. Az értekezleten Lengyelország, Románia, Bulgária és Görögország képviseltették magukat. Az értekezleten főként arról volt szó, hogy miként lehetne megvalósítani a Tallin—Riga—Varsó—Bucuresti—Saloniki-légitvonalat.

— A palesztinai helyzet. Jeruzsálemből jelentik: Jenin közelében kedden kiújultak a harcok az arab felkelők és az angol katonák között. A küzdelemben két angol bombavető repülőgép is beleavatkozott. Az eddigi megállapítások szerint az arabok 20 halottat vesztek, 13 angol katonát megsebesült. A Reuter-ügynökség jelentése szerint kedden az arabok Nablus közelében tizen-négy különböző zászlóaljhoz tartozó angol csapatot megtámadtak. Az angolok be akarták keríteni az arabokat, akik 30 halottat vesztek. A legfelsőbb arab bizottság tegnap ülést tartott Ibn Saud részvételével, amelyen elhatározták, hogy felhívják a négy arab királyt, hogy a béke helyreállítására érdekében hassanak a népre.

A halál oka: a must...

Mahalski Antal 45 éves és Wendner Fülöp 52 esztendőes lugoj-i gazdák a szőlőből egy több hektoliteres musttal telt hordót szállítottak szekerükön hazafelé. Az út egyik kanyarodójánál a lovak megbokrosodtak, elragadták a kocsi, amely felborult. A két gazda a földre bukott és a nehéz hordó rájuk esett. A hordó Mahalskinak a mellkasát zúzta össze, Wendnernek pedig a lábán okozott súlyos sérülést. Mahalski hamarosan meghalt, Wendnert a kórházban ápolják.

— Titokzatos haláleset egy kaszárnya udvarán. Galati-ból jelentik: A galati-i katonai ügyészség különös ügyben indított vizsgálatot. A 11-es Dorobanti-czred parancsnoksága értesítette az ügyészséget, hogy két nappal ezelőtt Sarbu Dumitru katonát a Movileni község határában tartott gyakorlat alkalmával nyomtalanul eltűnt. Sarbu Dumitru ma a kora reggeli órákban rohanna érkezett Movileni felől és amikor a kaszárnya udvarára érkezett, hirtelen összeesett és meghalt. Az ügyészség a titokzatos esemény körülményeinek tisztázására szigorú vizsgálatot folytat.

**Silány paplan drága mert rossz,
Finom paplan olcsó mert jó**
Rutkay & Botye cégnél csak jót vehet.

— Hárommillió sikkasztás. Bucuresti-ből jelentik: Dumitru Mazilu odobesti-i (Putna-megye) adófőnök több éven át folyó szabálytalanságokkal 3 millió lejt sikkasztott. A putna-i törvényszék 5 évi fegyházra ítélte és az elitelt fellebbezései élt a Táblához. A pénzügyminiszter felfüggesztette hivatalától a megtévedt hivatalnokot.

— Dr. J. KERÉKES RÓZSI BELGYÓGYÁSZ-SPECIALISTA elsejétől kezdve mindennap 9—11 és 3—5-ig rendel (Mocloni-u. 34.)

Protzné kirándul

— Ah, Jean! — nemde, nincs kellemesebb a szabad természetnél...?!

— Harangozó volt a stílista „püspök”, aki áruba bocsátotta a menyországot. Bucuresti-ből jelentik: Az ó-naptár mozgalom vezérének, Glicherie elcsapott szerzetesnek most állítják össze bűnlajstromát. Megállapítás nyert, hogy „püspöknek” nevezte magát, holott egyszerű harangozó volt egy moldova-i kolostorban. Tisztázódott az is, hogyan csapta be a fanatikus híveket, akiknek lakóhelyet adott el a menyországban és vételár címen négyzetméterenként 16 lejt nyugtázott. A stílista izgató titkos társainak elfogatására az eljárás megindult.

Két és félmillió új-keresztény

Londonból jelentik: Indiában nagy mozgalom indult meg a páriák, az elnyomott néposztály tagjai között. A mozgalom a malabarri Ezhavak törzstől indult ki. A törzs vezetői kijelentették, hogy miután a hindu vallás keretein belül nem küzdhetik ki egyenjogúságukat, az egész törzs áttér a keresztény vallásra. Mintegy két és félmillió pária máris megkeresztelkedett. A mozgalom erősen terjed a hinduk között. Indiában mintegy hatvanmillió pária él és azt hiszik, hogy rövid idő alatt ezek jelentékeny része keresztény lesz.

— Bűnvádi feljelentés a satumare-i szobormerénylet ügyében. Satu-Mare-ről jelentik: Beszámoltunk arról, hogy a satumare-i római katolikus egyház szobrai ellen ismeretlen tettesek vandál merényletet követtek el. A satumare-i katolikus egyháztanács több mint kétórás ülésen foglalkozott tegnap a kérdéssel és a tagok valamennyien a legnagyobb megdöbbenés hangján adták kifejezést felháborodásuknak. Az egyháztanács egyébként az ügyet bűnügyi utra tereli és a szobrok elleni merénylettel kapcsolatosan bűnvádi feljelentést tesz az ügyészségen.

— MEGADÓZTATJÁK AZ ERKÉLYEKET IS. Sibiu-ból jelentik: A sibiu-i városi tanács összehívta az erkélyeket és terraszokat, amelyeket megadóztatnak. Az összehívást szeptember hó folyamán befejezték és sor kerül a négyzetméterenkénti adó kirovására.

— Matuska leányai meg akarják menteni apjukat. Budapestről jelentik: Noha Matuska Szilveszter feladott minden reményt, leányai mégis elkövetnek mindent, hogy apjukat a bitófától megmentésük. Matuska apja tegnap egész csomó levelet adott át a védőknek. Ezeket a leveleket a biatorbágyi tömeggyilkos a steinhofi fegyházból írta neki és közli benne zavaros mondatokban, hogy Leo szelleme még mindig győtri s nem hagy nyugtot neki. A levelekkel akarják bizonyítani, hogy Matuska elméje meg van zavarodva és nem beszámítható, tehát nem lehet felakasztani, hanem elmeorvosintézetben kell elhelyezni. Nem hiszik azonban, hogy ennek az akciónak sikere lehet.

— ORVOSI HIR. Dr. SERBANU Gheorghe kórházi főorvos, bőrgyógyász, hazaérkezett és orvosi rendeléseit Str. Coşbuc 5. szám alatt újból megkezdte.

— Kommunista felvonulás New-Yorkban. New-Yorkból jelentik: A kommunisták tegnap felvonulást tartottak New-Yorkban, amelynek során tüntetés kezdődött. A rendőrség letartóztatta Brodwer kommunista vezetőt és annak két társát, Brodwer személyi szabadságának megsértése miatt távirati úton tiltakozott Roosevelt elnökkel.

— Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullét esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és a bélsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Az orvosok ajánlják.

— Felemelik Arad-on a kutyailletéket. Nemrégiben jelent meg az állatvédelmi törvény végrehajtási utasítása. Ennek értelmében a sintéreknél gondozott kutyák után behajtott illeték egynegyedét a jövőben az állatvédelmi alapra kell befizetni. A városi szabályrendelet szerint eddig ezekért a kutyáért gazdáik napi öt lejt fizettek. Így tehát ennek egynegyedét kellene a jövőben az állatvédelmi alap javára fordítani. Tekintettel arra, hogy a megmaradó összeg esetleg nem lenne elegendő a kutyák gondozásának és fenntartásának fedezésére, a város vezetősége az illeték felemelésének tervével foglalkozik. A kérdést az állatorvosi hivatal teszi majd tanulmány tárgyává és a város vezetősége csak legközelebbi ülésén dönt az ügyben.

Téli az időjárás Európaszerte

Havazott a Svábhegyen — Emberáldozatokat követelt a hideg Amerikában.

Amint a beérkező jelentésekből megállapítható, a téli időjárás az idén feltűnően hamar bekövetkezett. Budapesti jelentés szerint a legutóbbi huszonnégy órában a magyar főváros területén tovább lehűlés észlelhető. A Svábhegyen havazott és a Kékes tetejét hat centiméteres hóréteg borítja. Magyarország más helyeiről is havazást jelentenek. Az elmúlt éjszaka Zalaegerszegen és környékén is havazott és a hőmérséklet a fagypont alá szállott.

A hideg úgy látszik nem csak Európaszerte, hanem Amerikában is általánossá vált. Londonba érkezett híradás szerint a hirtelen téli időjárás az Egyesült-Államok területén több emberáldozatot is követelt. A gazdák már eddig is több, mint egy millió dollár anyagi kárt szenvedtek a hirtelen fellépett hideg következtében.

Prágából jelentik: Moravska-ostrovai jelentés szerint a Beszkidekben rendkívül hidegre fordult az időjárás. A hőmérséklet minusz öt fokra csökkent. A hó állandóan hull és a hóréteg vastagsága helyenként husz centimétert is elér. A hótakaró súlya alatt a fák ágai letöredeznek.

Szarajevóból jelentik: Bosznia egész területén téliesre fordult az időjárás. Sarajevóban és környékén, továbbá a tartomány többi részeiben is tegnap egész nap havazott.

— ZÜRICH ZARLAT. London 21.53, New-York 434, Amsterdam 23.900, Berlin 16.900, Prága 12.75.

Tilos Németországban a tejszínhab

Berlinből jelentik: Darre földművelésügyi miniszter nyílt levelet intézett a „Völkischer Beobachter“-hez, melyben a többek között ezeket írta: Németország a szükséges vaj és zsíradékoknak csak 50—55 százalékát tudja a belföldön fedezni, ennek ellenére azonban nem lehet szó arról, hogy az élelmiszerek behozatalát fokozzuk. A német nép inkább kevesebb vaját, mint húst és tojást eszik, semhogy újból a munkanélküliség fokozódni. A kormány rendeletet adott ki, amelyben a tejárusoknak megtiltja a tejszínhab eladását.

— Három évi börtönre ítélték Berliuben egy kommunista propagandával vádolt amerikai matrózt. Berlinből jelentik: Egész Amerika feszült figyelemmel kíséri annak az államellenes bűnpörnek a tárgyalását, amely most folyt le Berliuben és amelynek vádlottja Simpson Lorence amerikai állampolgár volt. Simpson a „Manhattan“ amerikai gőzös matrózaként került Németországba, ahol kommunista propaganda vádjával 1935-ben letartóztatták és azóta 15 hónapot töltött egy koncentrációs táborban. A berlini néptörvényszék Simpsont most 3 évi börtönre ítélte. A tárgyaláson jelen voltak Jenkins, amerikai főkonzul és Geist konzul. Az ítélet ellen nincs fellebbezés.

Halló! Jól akar mulatni? keressse fel PAKÓ vendéglőt.

Hegyaljai borok, hideg és meleg itélek, külön billárdterem, kuglipálya, orgánazene. Pontos kiszolgálás, olcsó árak. Szíves partikér Pakó G. vendéglős Máraegy 9.

— Meddig tart egy szempillantás? Brüsszleből jelentik: Garden Alexius a neve annak az orvosnak, aki érdemesnek tartotta megfigyelni a szempillantás időtartamát. Először is megállapította, hogy — ezt mindenki tapasztalhatta — ha az ember valamin elsodálkozik vagy valamit elmélyedve néz, akkor a szempillantás néhány percig elmarad. Ezt a pihenést azonban sürűbb pillantások követik. Garden megfigyelése szerint egy szempillantás négytized másodpercig tart. A szemhéjak leereszkedése négyszer olyan hosszú ideig tart, mint felemelkedése. A pillantás alatt a szemek tizenhét század másodpercig maradnak betakarva. Egyelőre Garden orvos tanulmánya újabb felfedezésekkel és megállapításokkal nem „gazdagította“ a tudományos világot.

— MA az alantl gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL, Plata' Catedral.
OMESCU, Bulevardul Regina Maria
KESZTENBAUM, Str. Ghila Birta.

— Megölte a ciángáz a könnyelmi szolgaleányt. Budapestről jelentik: Az Irányi-uccai „Renaissance“ penzióban tegnap ciángóztak. Kovács József szolgál, akinek ma lett volna az esküvője s aki állását felmondta, utolsó éjszakáját a penzióban levő szobájában akarta tölteni. Figyelmeztették, hogy a ciángózás miatt tilos a szobákban tartózkodni, de ő nem törődött a figyelmeztetéssel. feltörte az aitanján levő pecsétet és észrevétlenül belopódzva ott töltötte az éjszakát. Ma reggel találtak rá eszméletlen állapotban. Kórházba szállították, de már nem tudtak segíteni rajta és anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, kiszüvedett. Halálának saiat maga volt okozója.

Az IVETTE lüzöszalón

Budapest, Dorottya-u volt tulajdonosa
W. Donáth Elza, szalonját
Weinberger textil üzleti bejdrattal
Str. Metianu 16. alatt megnyitotta.
Tökéletes fűzők minden alkalomra.
Előnyös árak. 4853

Párbaj — a világ legunalmasabb könyvtára miatt

Milánóból jelentik: Rio Coselli báró, egy dugszadag milánói magánzó tanulmányozás tárgyává tette, hogy mit tartanak az emberek a legunalmasabbnak az életben. Tanulmányai során Rio Coselli 8000 unalmas könyvet gyűjtött össze a legkülönbözőbb nemzetiségű írók műveiből. E könyvek miatt most súlyos afférja keletkezett a bárónak egy ismert milánói írónál, aki az unalmas könyvek között tizenegy regényével szintén helyet foglal. Az affér még nem simul el, lovagias utra terelődött és a segédok még nem határoztak az elégtételadás módja felett.

— Véres medvekaland Innsbruckban. Innsbruckból jelentik: Két vándorló medve-táncosító egy kocsmá istállójába kötötte a medvét. A magukra hagyott medvék elszakították a láncot, betörték az istálló ajtaját és kiszabadultak. Egyikük felment az épület lépcsőjén és feljutott a harmadik emeletre. Itt egy kilenc éves kisleány került a medve utjába. A medve megtámadta és mancsaival súlyosan megsebesítette. A ház lakói csak nehezen tudták kiszabadítani a kisleányt veszélyes helyzetéből. A medvét az időközben előkerült medve-táncosító elfogta. A kisleányt kórházba kellett szállítani. A medve, amely a házban több lakás ajtaját és ablakát betörte, ellátogatott a szomszédos házakba és veteményes-kertekbe és ott is nagy károkat okozott.

Uj szörmét és javításokat

kifogás'alan kivitelben
legolcsóbb árban

CLONDA szücs készít

Bulev. Regina Maria 8., udvarban 4409

— Az Arad és Arad-megyei Vakok Egyesülete október 4-én, vasárnap délután 4 órára rendkívüli közgyűlést hív össze a városháza kistanácstermébe és kéri a tagokat, szíveskedjenek minél nagyobb számban megjelenni. 4650

H. SZIKLAY GIZI tánciskolájában uj tánckurzus nyílik kezdők részére,

október hó 2-án, pénteken. Érdeklődés és beiratások egész nap az iskola helyiségében Krispin-terem, Strada Eminescu No. 32. 4600

— Iró- és tanszerek Császár papíráruházában, Select-mozgó mellett.

LEGÜJBB

Hajnatra várják az ítéletet a Ciulley-bűnperben

Bucuresti-ből jelentik: A Ciulley-perben ma Soarel bucuresti-i ügyvéd a magánvád álláspontját és igényeit ismertette, majd Stanciu védő emelkedett szószra, aki az egyik Bucuresti-ben lejáró szódott régebbi gyilkossági bűnperre emlékeztette a bíróságot, amelyben súlyos ítéletet hoztak és azután kiderült, hogy a vádlott ártatlan. Ciulley mérnök védője felmentő verdiktet kért az esküdtöktől. Valószínűnek látszik, hogy a bíróság még az éjszaka folyamán ismertetni fogja a periratorkat és talán a kora hajnali órákban ítélethozatalra is sor kerül.

Uj fordulat a timisoara-i dollárhamisítás ügyében

Timisoara-ról jelentik: A dollárhamisítási ügyben érdekes fordulat történt. Egyesek szerint ugyanis a hatóságok megállapították, hogy nem tulajdonképpen hamisításról van szó, hanem csak az Amerikában a forgalomból kivont dolláros bankjegyekről, amelyeket itt újból forgalomba hoztak. A forgalomból kivont dollárokat állítólag az Egyesült Államokból átjött amerikai állampolgárok terjesztették Európában.

A dollárüggyel kapcsolatban letartóztatott Schaffer László, Murgu Petru, Klopier Jenő és Enuice Ioan most is letartóztatásban vannak, de állhatatosan tagadják, hogy az egész ügyhöz közük volna. A rendőrség egyébként a többi ardeal-i városokban is megindította a nyomozást.

— Távcső — ezermillió fényév távolságra. Londonból jelentik: Sir James Jeans, a híres csillagász, az angol tudományos társaság southporti értekezletén előadást tartott a világűrrel, melynek titkait a Wilson-hegyen felállítandó, 40 tonna súlyú, öt méter széles óriáslátcsővel fogja az emberi szem kifürkészni. Ez a távcső tízmillió dollárba került, tükrének súlya husz tonna, lencséjének átmérője öt méter s ennek segítségével ezermillió fényév távolságra lehet majd látni. Egy fényév hatbillió mérföld. Talán meg lehet állapítani ezzel a távcsővel, hogy a világ végtelen-e vagy önmagába visszatérő görbe határolja? A jelenleg használt legnagyobb távcső látási sugara 240 millió fényév, tehát a világ átmérőjének 480 millió fényévnél nagyobb kell lennie, mert eddig még sehol sem látható a határa. A világűr a legújabb elmélet szerint állandóan tágul és ezért szétpattanó buborékhoz hasonlítható. Átmérője a tágulás megkezdése előtt 1068 millió fényév volt, a szabad szemmel látható leghalványabb csillag távolsága a földtől 3000 év, tehát a mai kor fia azt a fény sugarat látja, amelyet a csillag Róma alapítása idején sugárzott ki. A tejút legtávolabbi csillagának távolsága a földtől 130.000 fényév. A világűrben levő csillagok száma 10.000 trillió, közülük egyesek hőfoka 60.000 fok Celsius és ezeknek felülete négyzetcentiméterenként egy óriáscsatahajó hajtásához elegendő erőt sugároz ki. A legújabbban felfedezett kis bolygó átmérője alig fele a föld átmérőjének, de anyagsűrűsége egymilliószor nagyobb a földnél és egy gombostűfej súlya oly nagy, hogy eltörné az ember hátgerincét.

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányos sága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltergés az enyhe természetű „Ferenc József“ keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

— „Pesti Futár“. Nadas Sándor kitűnő hetilapiának október 1-i száma ma megjelent. A kitűnő író minden cikke remek olvasmány. Mindenki amit lát és hall, hűséges és tárgyilagos írásban kerül az olvasó kezébe. A „Pesti Futár“ havonta kétszer jelenik meg, minden hó 1-én és 15-én. Kaplató mindenütt. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, V., Báthory-u. 23.

— Prostitúáltak rejtettek el egy otthonról megszökött arilányt. Zsarlósból elégtelenre vizsgázott a szerkesztő ur. Hogy aránylik Thomas Mannhoz Simon Magda, Bridzsparti közben is megtörténik, hogy mindenki lépik, sőt ballépik egyet. Automatikus válóper. Mi igaz és mi nem igaz a spanyolországi „szemtanuk“ elbeszéléseiből. A város mostohagyermeké az arad-i tudószenatóriumban, stb. az „Ország-Világ“ legújabb számában. Ardeal-nak ez a legnépszerűbb és legrégebbi riportlapja kizárólag előfizetés után kapható.

— Atlas hercegének rejtélye. Marokkó rejtélyes hercegéről szól az az izghalmasan érdekes regény, amelyet a „Délbáb“ színházi képeslap közöl. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonnasos szindarabot, novellákat, színházi beszámolókat, nagyszerű filmrovaot, pompás pietykákat és közel 100 rézkarszerű mélynyomású képet talál az olvasó a 100 oldalas „Délbáb“-ban.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A hét végéig elrendelte a Banca Naționala minden exportművelet függesztését

Ertekezletet tartottak a gabonaexportőrök —
Milyen okok idézték elő a frank leértékelését?

Gazdasági körökben behatóan tanulmányozták a frank leértékelését közvetlenül megelőző helyzetet, annak megállapítása végett, hogy mi is volt tulajdonképpen az, ami a francia frank leértékeléséhez vezetett.

A helyzetre élénken világitanak rá az alábbi adatok:

A szeptember 8-án közzétett kimutatás szerint az ezzel az időponttal befejeződött legutóbbi három hétben az árukkal megrakott vagonok száma Franciaországban lényegesen kevesebb volt, mint 1931. hasonló időszakában. A kimutatásban szereplő első héten 4.24 százalék, a másodikon 5.50 százalék, a harmadikon pedig 3.38 százalék volt a visszaesés. Szeptember 12-én a segélyezett munkanélküli 35 ezerrel több volt, mint 1935. szeptemberében, míg ez év június végén csak 17.000 munkanélkülivel többlet segélyeztek a múlt év végéhez viszonyítva.

Az utóbbi három hónapban rendkívül kedvezőtlen volt a külkereskedelm helyzete, a Francia Bank legutóbbi kimutatása szerint egy hét alatt az aranyelvonás 800 millió frankot tett ki. A fizetések 45 százalékos emelésével egyidejűleg a belföldi árak is emelkedtek, aminek következtében illuzórikussá vált az, hogy a vásárlóképesség is lényegesen emelkedést ért volna el. Ugyanakkor pedig a mezőgazdaság, a kereskedelem és ipar jövedelmei hanyatló tendenciát mutattak. Ezen a helyzeten már csak a valuta leértékelése segíthetett.

Amint már jelentettük, a romániai exportőrök élénken foglalkoztatják a frankleértékeléssel előállott problémák. Ezek közé tartozik elsősorban az, hogy a gabona- és petroleumexportőrök, akik francia frankban kötöttek szerződéseket, a leértékelés miatt súlyos veszteségek érik. Brancovici Emil, a gabonaexportőrök szindikátusának elnöke

értekezletre hívta össze az exportőröket, akikkel mindenekelőtt abból a szempontból akar-

ja a helyzetet tanulmányozni, hogy számszerűleg az exportőröket milyen veszteségek érhetik. Szakemberek számításai szerint a kár megítélésénél a következő számokat kell alapul venni:

Ebben az évben buza-termésünket 310—320 ezer vagonra becsülték. Ebből a mennyiségből a belföldi szükséglet 220—240 ezer vaggont igényel. A Központi Buzaértékesítő Hivatal részére eladtak 41.680 vagon buzát. A buzaértékesítő szövetkezet készlete: 700 vagon. Érvényben levő buzakiviteli engedélyek: 6300 vagon. Kompenzációs kivitel: 15.000 vagon. Különböző kivitel: 6300 vagon. Így tehát a kivitelre eddig 70.000 vagon buzát kötöttek le. Ha figyelembe vesszük a belső szükségletet, akkor megállapítható, hogy az országban már csak lényegtelen mennyiségek vannak, amelyeket kivitelre lekötöttünk. Most tehát azt kell megállapítani, hogy a lekötött mennyiségekből eddig mennyit szállítottak már ki ténylegesen és hogy milyen mennyiségre szólnak azok a kiviteli megállapodások, amelyek értelmében azokba az országokba kell buzát szállítanunk, amelyek valutárukat leértékelték.

A Banca Naționala arra törekszik, hogy az exportőröket lehetőleg megkímélje a veszteségtől és ezért módot keres azok kiküszöbölésére. A bankkormányzó elnöklete alatt megtartott ülésen elhatározták, hogy nűndermemű kiviteli ügylet lebonyolítását egyelőre a hét végéig felfüggesztik. Nem bonyolítják le azokat a kiviteleket sem, amelyek dollárra és fontsterlingre szólnak.

A faexportőrök szövetsége ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen többek között kimondták, kérni fogják a kormányt, hogy az exportot tiltsa be mindazon országokba, amelyek csatlakoztak a devalorizációhoz. Az exportőrök szerint a tilalom mindaddig érvényben maradna, amíg az árfolyamkülönbségeket meg nem térítik. A kormány gazdasági bizottsága a közeljövőben ülést tart és ezen részletesen meg tárgyalják a román export helyzetét a leértékelések után.

Nagy sikert aratott a szőlőnk a lengyel piacon

Varsói kereskedelmi attasénk a következő érdekes jelentést küldötte a Nemzeti Kivitelei Intézetnek:

Az utóbbi hetekben a lengyel beviteli piacot a szőlő uralta, amely nagy mennyiségekben érkezett és az üzletet kirakataiban jelentkezett. Különösen romániai, görög, bolgár, jugoszláv, olasz és hollandiai szőlőket importáltak.

A legnagyobb sikert a romániai szőlők aratták, amelyek egymaguk a lengyel piac szükségletének több mint felét fedezték. Ezt a sikert nagy mértékben elősegítette a szőlő izléses csomagolása is. Az árak 0.95—1.60 zloty között mozogtak, minőség szerint. Az elmúlt héten azonban nagy áresés következett be, még pedig a felfokozott kínálat miatt. Így például szeptember 26-ikán a varsói vámhoz tizenhat vagon szőlő érkezett be, ezek közül 12 vagon romániai szőlő. Az átlagárak ezért ekkor 0.80—1.05 zloty között mozogtak.

A vasúti vezérigazgatóság rendelete értelmében egyébként a belföldi fogyasztásra szánt gyümölcsnél a generál-tarifa 29. szakasza szerint, míg az exportra szánt gyümölcshél a 16. szakasz szerint kell a fuvardíjat számítani. A csomagolt gyümölcshél, amelyek kosárburkolatban vannak s amelyeket nem lehet egymásra rakni, a rendes tarifán felül 50 százalékos pótdíjat szednek, mint a terjedelmes

csomagok után. Az egymásra rakható csomagoknál és az egységes típusú gyümölcsládáknál nem számítanak pótdíjat.

= Október 12-én kezdődik a kisantant gazdasági konferencia. Bucuresti-ből jelentik: A kisantant gazdasági konferencia október 12-én kezdődik Bucuresti-ben. Ez alkalommal ratifikálják a Romániát Jugoszláviával összekötő új dunai egyezményt is.

= VASÁRNAP A KERESKEDŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZGYÜLESE. Az Arad-i Kereskedelmi Testület elnöksége közli, hogy vasárnap, október 4-én délelőtt 11 órakor tartja meg az Ardeal és Banat-i Kereskedelmi Testületek Szövetsége Arad-on a Testület nagytermében évi rendes közgyűlést. Az ország minden részéből ide várt vendégek fogadása és a közgyűlésen való részvétel végett kéri a Testület elnöksége az összes tagokat, hogy a kitűzött időben minél nagyobb számmal jelenjenek meg. Do m á n Sándor, elnök.

= E héten állapítják meg az ecetnek való bor árát. A földművelésügyi minisztériumban értekezlet volt, amelyen az ecetnek való bor áráról tárgyaltak. A megbeszélés, amely Negura miniszter elnöklete alatt folyt le, úgy határozott, hogy e héten fogják megállapítani az ecetnek való bor árát, a szőlőtermelők érdekeinek figyelembevételével.

A higiénia osodája!
amely minden más gummit rögtön háttérbe szorít, az új garantált, feltétlenül megbízható selyemvékony, s alig érezhető „Primeros-Brilliant Extra Primissima”.

Módosítják a kereskedelmi kodexet

Bucuresti-ből jelentik: A törvényelőkészítő bizottság megkezdte a kereskedelmi törvénykönyv módosító munkálatait. A bizottság eddig a kodex első 62 szakaszát vizsgálta felül, amelyek a kereskedőkre, a kereskedelmi könyvekre, a részvénytársaságokra és a közkereseti társaságokra vonatkozólag tartalmaznak intézkedéseket. Miután a bizottság elévélzi a módosított szakaszok új szövegét, a kodex II. részére kerüli a sor. Előreláthatólag október végéig befejezi a bizottság a munkáját és a parlamenti ülészek megkezdésekor az igazságügyminiszter beteresztí a törvényhozó testületek elé a módosított kereskedelmi törvénykönyvet.

= Japánnak eladták a Sachalin-sziget külai-koncesszióját. Moszkvából jelentik: A Szovjet-unio eladta Japánnak a Sachalin-sziget külai-kihasznlási jogát.

= Tíz vagon fa az arad-i rendőrségnek. A rendőrség kérésére a város vezetősége tíz vagon fát szavazott meg a rendőrség fa-szükségletének fedezésére.

= Elárverezik a városi telkeket. A város vezetősége jóváhagyta a közeljövőben eladásra kerülő városi telkek árverési feltételeit. Ezek egyik pontja értelmében a köztisztviselők előnyben részesülnek, még akkor is, ha ajánlatuk 10 százalékkal alacsonyabb, mint a legmagasabb ajánlattevő által felajánlott ár.

= Tejelő és tejtisztasági verseny Cluj-on. A cluj-i gazdasági egyesület választmányja elhatározta, hogy a tejtermelés fokozása és tejszeles higiénizálásának emelése érdekében két irányban indít mozgalmat. Az egyesület tagjai által bejelentett tehének egész évi tehozamát 2 hetenként tartandó próbafelvésekkel megállapítja, az arra érdemes tehének gondozása, takarmányozása, használata tekintetében a gazdáknak tanácsokat, utbagizátásokat ad. Ezenkívül a tejszeles tisztaságának fokozása érdekében tejtisztasági versenyt rendez. Ezt minden bizonytal általános tetszéssel fogja fogadni a város fogyasztó közönsége, mely eddig is elismeréssel volt a hostáti kisgazdák nagyfokú tisztasága iránt. A tej az az elémniszer, amellyel a betegségek csírái legkönnyebben továbbíthatók, de a szagok iránt is a tej a legérzékenyebb. A próbafelvésekre és tejelő versenyre az egyesület titkári hivatalában lehet jelentkezni: Str. A. Muresan 10, szám alatt. A gyűlésen Balázs István elnököl és Török Bálint előterjesztése alapján elhatározták, hogy a Gazdasági Egyesület támogatása mellett az idei télen gazdasági taniolyamot is rendeznek. Kimondta a gyűlés, hogy a tagok közös használatára az egyesület vásárol egy vetőgépet, egy kalmárrostát, egy koricamorzsolót és 2 darab hengert. Balázs István jelentése alapján tudomásul szolgált, hogy lórekvirálások méltányosan való végrehajtása érdekében és a katonai gyakorlatok alkalmával okozott károk megtérítése érdekében az illetékes hatóságoknál a szükséges lépéseket az elnökség megtette. Több kisebb ügy megbeszélése után az ülés véget ért.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra ..... 70.—
Negyedévre ..... 210.—
Félévre ..... 420.—
Egy évre ..... Lei 840.—

Külföldre havonta 50.— Lei, jel több.

Filléres gyors Bucuresti-be

a román-magyar futballmérkőzésre. A jegy ára oda-vissza 530 lei, szálloda teljes ellátás, meccsjegy, autocár 400 lei. Indulás 8-án este 8 órakor, vissza indulás 5-én este 8 órakor. II. osztály is lesz és oda-vissza 730 lei. Jelentkezni Arad-on: **Löbl hírlapirodában** 44/50

MYSLIK HENRICH duda-trió, ének zene és tánc-estje az aradi színházban **október 3-án**

Asszonyok a háború és forradalom forgalagában

Fantasztikus regény arról, hogyan kapja meg egy asszony a francia becsületrend tiszti keresztjét

Filmdráma a francia hivatalos lap szürke jelentése mögött —
Hogyan kerültek francia kézre a német tengeralattjáró-háború legfontosabb dokumentumai?

Párisból jelentik: A hivatalos francia lap, a Journal Officiel jelentése szerint Mia de Follanges, egy Páris melletti kis városka ügyvédjének felesége megkapta a becsületrend tisztkeresztjét. Ez a nőknek ritkán kijáró kitüntetés fölújítja a világháború, helyesebben az orosz forradalom egy ismeretlen, de annál regegyesebb fejezetét.

1918. elején a dán határon

Mia Culversen Dániából származik, helyesebben Észak-schleswignek abból a csücskéből, amely a világháború előtt még Németországé volt, most Dániához tartozik. Mia fivérének, Olafnak az egyik ottani városkában jólmenő orvosi praxsisa volt.

Mindketten a dán párthoz tartoztak és a világháború alatt erősen rokonszenveztek a szövetségesekkel, sőt kapcsolatot tartottak fenn a francia hírszerzőiroda fridricsei vezetőjével, Joseph Gerlachnal is.

A városka közvetlen közelében volt a németek egyik fogolytábor: Lügomkloster, ahol ötszáz orosz és kétszáz francia hadifogoly volt elszállásolva. Az 1917-es nagy tifuszi járvány idején, amikor a hadifoglyok ezrei és tizezrei pusztultak el a központi hatalmak fogolytáborában, a lügomklosteri fogolytábor küszöbét egyedül dr. Culversen és nővére lépheték át a civil orvosok közül. Mindketten megtalálták a módját, hogy a járvány leküzdése után is kapcsolatot tartsanak fenn pártfogoltjaikkal, akikről üzeneteket is közvetítettek a tulsó oldalra.

A testvérpár ekkor hívta magára a német hatóságok figyelmét, kémgyanusnak találták őket. 1918. januárjában minden oldalon fokozott az idegesség. Ebben az időben elég volt a gyanu ahhoz, hogy valaki fűbeharapjon.

A testvérpár barátai azonban megszimantolták a veszedelmet és három francia szökevényrel együtt autón átmentették őket a dán határon. A három szökevény, akiket Culversennek segítségével hoztak ki a lügomklosteri táborból: Jacques de Follanges tüzérszertiszt, egy anamita altiszt és egy köztűzész. A határon a német határőrök föl akarták tartóztatni az autót, ők azonban tovább robogtak,

a németek sortűzet adtak rájuk, az egyik golyó eltalálta az orvost, aki — még mielőtt elérték volna Frederice határállomást — belehalt a sebbe.

A másik négy menekültnek azonban sikerült eljutni Kopenhágába, ahol a Frederik VIII. hájóra szálltak, hogy Angliába, onnan pedig Franciaországba jussanak. Ekkor azonban már javában tombolt a német tengeralattjáróháború, a hajó beszállt a veszélyzónába és az U 37 német tengeralattjáró elsüllyesztette.

Kaland egy német tengeralattjárón

Amíg a hajó többi utasait mentőcsónakra tették, addig a négy menekültet, mint katonai szökevényeket és kémeket a tengeralattjáróra szállították, amely utban volt Archangelsk felé.

Üzemhelyiség,

Önálló 30 m. hosszú, 14 m. széles szállás épületben ísútvonalon autóbussz megálló helytől 5 pernyi távolságra azonnalra kiadó, vagy eladó.
Bővebbet: Str. Onou No. 16. 4597

A Murman-partoknál a tengeralattjáró összeütközött egy jégheggyel és alaposan megrongálódott. A négy menekültnek az általános zűrzavarban nemcsak, hogy sikerült megszökniök, hanem idejük és főleg lélekjelenlétük is volt, hogy behatoltak a kapitány kajütjébe, ahonnan fontos iratokat emeltek el és uszva hagyták el a hajót.

Szerencsére valamennyien kitűnő uszók voltak, de még így sem volt gyerekjáték a néhány száz méter távolságban lévő partot uszva elérni a jég hideg vizében.

Amikor partot értek, azonnal tanulmányozni kezdték a zsákmányt. Megállapították, hogy

kezükhöz kerültek a német tengeralattjáró-flotta titkos iratai, az „U 37” külön megbízatásáról szóló jegyzőkönyv és azoknak a titkos katonai támaszpontoknak pontos térképe, amelyeket semleges területen állítottak föl a német tengeralattjárók részére.

A papiroknak hihetetlen jelentőségük van a szövetséges hatalmak számára, de hogyan értékesítsék? Hiszen egyedül vannak a szamojed partvidék elhagyott, magányos pontján.

Szerencsére a pénzüket nem vették el a

A szteppék nősténylarkasa

A menekültek hat hétig vadoroltak összevissza Szibéria uttalan útján, amíg végre Irkuckba jutottak. Irkuckban akkor már a szovjet csapatok uralkodtak és a kormányzás egy különös asszony kezében volt. Az irkucki szovjet mindenható parancsnoka Annuska Krylenko, szegény orosz parasztszülők gyermeke volt, de

a föltűnően csinos és értelmes leányt a paraszt gazdája, egy gazdag földbirtokos oltalmába vette, tanította, sőt még a párisi Sorbonneon is töltött néhány esztendő.

Ott és később Genfben összekerült Leninnel és barátaival, akik akkor még maximalistáknak nevezték magukat. Amikor Leninék uralomra jutottak Oroszországban, Annuska Krylenko is hazasielt és Irkuckban oroszokból, mongolokból, tunguzokból, tatárokból megszervezte az úgynevezett Bajkál-hadsereget.

A tanult nőből kitört a harcok közben a barbár s a hatalmas területen önkényuralmat rendezett be.

A harcokban hihetetlen szerencséje volt, de maga is mindig ott küzdött katonák között s a babonás nép, mint valami istennőt, imádta. Ő maga hihetetlen luxussal vétette körül magát.

BUDAPESTRE

50% vasúti kedvezmény és utólagos 2.50 pengős vizum

szept. 27. — október 14. között.

Igazolványok a 4566

WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodában
Arad, Minorita-palota.

INGYENES ROMÁN NYELVTANFOLYAMOK a MAGYAR PÁRTBAN!

Jelentkezések október 3-ig, a Pártirodában, Str. V. Goldis 8.

4444

sz. d. e. 9—12 órák között.

németek, hiszen a tengeralattjárón amugysem vehették volna hasznát. Így azután az egyik szamojed faluban találtak egy vállalkozó szellemű parasztot, aki tetemes pénzösszeg fejében hajlandó volt őket Tobolszkba szállítani. Többnapos üggetés után a végeláthatatlan taigán, egyszer csak repülőgépet pillantottak meg. Fényjeleket adtak neki, mire az leszállt hozzájuk. Kitűnt, hogy a repülő Arrétard francia repülőszázados, aki a vladivosztoki parancsnokságról Tomszkba igyekezett, a Kolcsak-hadsereg főhadiszállására, a taiga fölött azonban eltévedt. A menekültek a birtokukban lévő dokumentumokat

átadták a kapitánynak, aki azonnal megváltoztatta utirányát és Svédországon keresztül Párisba jutott, ahol a hadvezetőségnek beszolgáltatta a dokumentumokat.

A hivatalos megállapítás szerint ezzel jelentősen hozzájárultak a tengeralattjáróháború eldöntéséhez. A kapitány, mielőtt továbbrepült volna, a menekülteknek azt tanácsolta, hogy próbálják magukat a krasznójarszki országot felé keresztülvágni, mert a közbeeső egész területen heves harcok dúlnak a fehér és vörös csapatok között. Azután, ha elérték Vladivosztokot, onnan már nem lesz nehéz Franciaországba jutni.

A szónak középkori értelmében kezdett uralkodni, a legborzalmasabb kegyetlenségektől sem riadt vissza. A fehérek között szájról-szájra járt a mondás:

— Ahol a szteppék nősténylarkasa megjelenik, ott fűszál nem marad épen.

Annyi bizonyos, hogy Chipow tábornok, aki a Kolcsak-hadsereg északi szárnyát vezette, egymásután szenvedte a vereségeket a szteppék nősténylarkasától.

Az utolsó fejezet

A menekülteket fogságba ejtette, de azután nem törődött velük s így egy napon sikerült megszökniök. Néhány napig bojongtak a szteppén, míg végre a fehér Amur-hadsereg előrsel rájukakadtak. Michalkow hetman főhadiszállására vitték őket, ahol barátságos fogadtatásban részesültek. 1918. november 10-én került sor döntőütközetre Michalkow csapatai és a vörös amazon rongyosai között.

Az ütközetet a fehér tüzérség döntötte el, amelynek parancsnokságát a menekült francia tüzérszertiszt vette át. A szteppék nősténylarkasa borzalmas mézszárlás után katonák között halva maradt a csatatéren.

A négy menekült végre elérte Vladivosztokot, onnan hajón Franciaországba jutottak. Közben a világháború régen véget ért. A négy menekült elbucszott egymástól.

Mia Culversen Párisban telepedett le, majd rövidesen férjhezment és elköltözött egy Páris melletti kis városkába.

Tizennyolc évig tartott, amíg ez a rémregény és egy asszony hőstette megjárta az összes hivatalos fórumokat és Mia Culversent, akinek talán nagyobb része volt abban, hogy a háborút Franciaország győzelmesen fejezhette be, mint akárhány magasrangú tisztnek, végre megkapta a becsületrend tisztkeresztjét.

MINDENKI HASZNÁLJA!

Franciaországban, Angliában, Romániában ép-pugy, mint Kanadában vagy még távolabbi országokban is, mindenütt csak dicséretét fogja hallani az Urodonal páratlan jótéteményeinek.

A városokban és falvakban egyaránt, mindenütt találni fog betegeket, akik eme csodálatos gyógyszer intenzív használata révén megszabadultak köszvény, reuma, vese és hólyagkövek okozta borzalmas szenvedéseiktől.

Ha azt akarjuk, hogy a köszvényes bántalmak gyógykezelése valóban eredményes és emellett kíméletes legyen, gondoskodnunk kell arról, hogy az a kezelés áthassa a testnek összes szöveteit és nedveit és hogy elérje az ízületek legtávolabbi eső pontjait is. Nem elegendő, ha a vérkeringésből egyszerűen csak eltávolítjuk, illetve a vizelet útján kiválasztjuk azokat a „romlott nedveket”, amelyek hígysav és hígysavas nátrium formájában elváltoztatják a vér rendes összetételét. Szükséges, hogy ezen kívül feloldjuk azokat a hígysav lerakódásokat is, amelyek burkolat formájában lerakódnak, a szövetekre, kérgeket képeznek az ízületi szalagok mentén és a porcok, homokszerű lerakódásokat formálnak és ezzel megakadályozzák a végtag ízületek szabad mozgását. Erre a feloldó hatásra egyedül az Urodonal képes. Ily különlegesen erőteljes hatással csak az Urodonal rendelkezik; ami egyébiránt világsikerének magyarázata is.

Professor G. LEGEROT

Az algéri természettudományi főiskola volt élettani tanára.

AZ URODONAL

nélkülözhetetlen a köszvény gyógyításánál.

CHATELAIN-GYÁRTÁNY Használja teljes bizalommal. Kapható gyógyszerárakban & DROGÉRIÁKBAN.

SPORT KÖZLÖNY

A válogatott-keretet összeállították

— Szombaton érkezik a magyar válogatott a fővárosba —

Bucuresti-ből jelentik: A fővárosban lázas előkészületek folynak a vasárnapi nagy érdeklődéssel várt román-magyar válogatott meccsre. A válogatóbizottság tegnapi ülésén kijelölte a keretet, amelyben az alábbi játékosok kaptak helyet:

Ripensia: Pavlovici, Bürger, Dobai, Bindea.

Chinezul: Demetrovici.

Gloria: Dobra.

CAO: Bodola, Dávid.

Venus: Albu, Sepi, Petea Valcov, Feraru.

CFR: Bogdan, Cuiedan, Vintila.

Unirea-Tricolor: Schileru, Sucitulescu.

A fenti keretből állítják össze a „körülbelüli” válogatott csapatot, amely csütörtökön az ONEF füves pályáján 2x30 perces edzőmérkőzést játszik egy erős bucuresti-i kombinált ellen. A „valószínű” csapat a következő:

Pavlovici—Siera, Albu—Vintila, Feraru, Demetrovici—Bindea, Bodola, Sepi, Petea Valcov, Dobai.

A végleges összeállításra különben csak pénteken kerül sor.

A magyar válogatott csapatban, amely vasárnap Ausztria tizenegyét győzte le, mindössze annyi a változás, hogy Szabó helyett

Pálinkás véd. A csapat így a következő: Pálinkás—Polgár, Fekete—Seres, Szücs, Lázár—Sas, Vincze, Cseh, Toldi, Titkos. A magyar együttes szombaton reggel érkezik meg a fővárosba.

A hét „tizenegye”

A Gazeta Sporturilor eheti legjobb csapata valósággal válogatottnak is beillik. A „hét tizenegye” a következő: Dávid (CAO)—Sucitulescu (Unirea-Tricolor), Albu (Venus)—Vintila (CFR), Feraru (Venus), Demetrovici (Chinezul)—Gruiu (Venus), Schileru (Unirea-Tricolor), Sepi (Venus), Petea Valcov (Venus), Dobai (Ripensia).

O Fodor Henrik dr., a magyar nemzeti liga elnöke lesz az egyik vezetője a szombaton Bucuresti-be érkező magyar válogatottnak. Fodor dr. a román szövetség vezetőivel tárgyalásokat fog folytatni ez alkalommal Romániának a Középeurópa Kupába való bekapcsolódásáról.

O A milánói nemzetközi tenniszversenyen a német Cramm újabb vereséget szenvedett. Ezuttal az olasz Stefani győzött ellene 6:8, 6:3, 6:2 arányban. A másik német DC játékost Henkelt, az olasz Palmieri verte 5:7, 6:3, 6:4-re,

Visszalépett a Banatul a másodosztályu bajnokságtól

Az alkerületi másodosztályu bajnokság vasárnapi fordulóján a Vulturul legyőzte a Fortunát, a Slavia a Victoria felett, a Titanus pedig a CAR felett győzede meskedett. A Banatul a szövetség keddi ülésén bejelentette visszalépését a bajnokságtól és így eredménye már nem is szerepel a táblázaton. A bajnokság állása a következő:

1. Crişana	5	4	—	1	23	6	8
2. Titanus	4	4	—	—	10	4	8
3. Slavia	4	2	1	1	6	5	5
4. Vulturul	3	2	—	1	11	8	4
5. Fortuna	4	1	1	2	5	10	3
6. CAR	4	1	—	3	9	11	2
7. Victoria	4	1	—	3	5	17	2
8. Virtutea	4	—	—	4	4	12	—

Megjavították Nurmi 15 kilométeres világrekordját

Viipuriban vasárnap 15 km-es versenyt rendeztek, amelyen elindult Zabala is. Kiált ellene ezen a hosszú távon a 10.000-es olimpiai bajnok Salminen és a 3000-es akadályfutás olimpiai bajnoka, a 10.000-en második Ischollo. A verseny Ischollo nagy diadalát hozta, aki nemcsak két viághírű ellenfelet győzte le majdnem egy körrel, de megjavította 4.2 mp-el Nurmi 1928. október 7-én felállított 46:49.6 mp-es világrekordját is.

Ischollonak ez az eredménye — bármily kiváló is különben — semmiesetre sem jelenti Nurmi felülmulását, mert minden idők legnagyobb távfutója ezt az eredményét 1 óras világrekordja közben, részüdként érte el, tehát a 15 km. után még 4210 métert futott ugyanabban az iramban.

A viipuri eredmény: 1. Ischollo 46:45.4, világrekord. 2. Salminen 47:47, 3. Zabala 47:52.

O Arad-i játékezők B) ligás meccsen. A vasárnapi válogatott meccsre való tekintettel csak a B) és C) ligában folytatják a küzdelmeket. Az arad-i játékezők közül többen vezetnek B) ligás meccseket. A delegálás az alábbi: CAMT—Soimi Timişoara-n, bírő: Burdan, Phönix—Victoria Baia Mare-n, bírő: Höhn.

O Kerkai a bucuresti-i Makkabi-ban? Kerkai Zoltánt, az arad-i Hakoah sportegyesület volt jóképességű kapusát, akit a Ripensia vett át, most a fővárosi Makkabi próbálja ki és vasárnap tartalékcapatának mérkőzésén szerepelteti. Tekintettel Kerkai kitűnő képességeire, valószínűleg sor kerül szerződtetésére és így az arad-i származásu futballista a bucuresti-i Makkabi játékos lesz.

O Prágában a cseh-jugoszláv tennismérkőzésen eddig nagyon gyengén szerepeltek a DC Európa-zóna döntőjébe került jugoszlávok, 4:0-ra vezetnek ellenük a csehek. Eredmények: Gaska—Puncec 6:4, 9:7, 7:5. Siba—Mitic 3:6, 6:3, 6:4. Csejnar—Pallada 7:5, 3:6, 6:8, 6:3, 6:0. Hecht, Gaska—Puncec, Mitic 7:5, 6:3, 6:2.

O Az „Intelegerea” új otthonában. Tizenhét esztendő óta teljeseleg be Grădişte sportegyesületének, az Intelegerea-nak, mikor vasárnap ünnepélyesen megnyitja és a sport nemes hivatásának adja át új sporttelepét, melyet szorgos munkával vasárnapra üzemképes állapotba helyez. A pályaváto mérkőzést a Hakoah ellen játsza az Intelegerea együttese és a grădişte-i szurkolók nagy csafádjá hiszi és elvárja, hogy ez az avató mérkőzés már csak a kabala kedvéért is győzelemmel fog végződni. A mérkőzés után, este 9 órakor társasvacsora keretében ünnepli az egyesület az örömnapot, mely jelentős állomása annak a felfelé ívelő utnak, melyhez nehéz, de vállvetett küzdelem után elértek. Az Intelegerea ezúton is meghívja minden barátját úgy a délután 4 órakor kezdődő mérkőzésére, mint az esti társasvacsorára és kéri, hogy ez utóbbin résztvenni óhajtok jelentkezésüket lapunk kiadóhivatala útján — akár telefonon is — juttassák el az egyesülethez.

Arad-on telepedett le egy kiváló csehszlovákiai zongora- művész

Érdekes személyiséggel gazdagodott Arad zenei élete: itt telepedett le ugyanis a csehszlovákiai hangversenypodiumok és a csehszlovák rádió egyik ismert egyénisége, *Friedmannova Pálma*. A fiatal zongoraművész ugyanis *Stern* Oszkár aradi mérnökhöz ment feleségül és természetszerűleg be kíván kapcsolódni Arad zenei életébe.

Az „Aradi Közlöny” munkatársa beszélgetést folytatott Friedmannova Pálmával, aki a következőket mondotta:

— A zeneakadémiát Prágában végeztem el és itt szereztem a diplomát. Ezután az ottani művészkepző vezetőjénél, az európai hírnevű Hoffmeister Karel-nél tanultam, majd pedig a budapesti *Varró Margit*-nál folytattam tanulmányaimat. Ennek a kiváló pedagógusnőnek híre ma már messze földre eljutott és tanítványai között például voltak németországiak, csehszlovákiaiak és palesztinaiak is. Önálló hangversenyt eddig Prágában, valamint Szlovenszko több városában adtam és zenekari szólistaként többször szerepeket a csehszlovák rádióban.

A csehszlovákiai származású, kiváló zongoraművész már meg is kereste a kapcsolatokat az aradi zenei körökkel, amelyek számára Arad-on való letelepedése valóban nyereséget jelent.

UJ KÖNYVEK

Schidlof német nyelvkönyv magántanulásra alkalmas kiadásban. Az új német nyelvkönyv, melyet magántanulás céljából a Schidlof-féle módszer szerint Altai Rezső tanár szerkesztett, magában foglalja az eddig bevált nyelvtanítási módszerek mindegyikéből azt, ami a tanulni vágyó közönségnek leginkább hasznára lehet. Gyakorlati alapon indul, ezért nem zavarja a tanulót olyan szóanyaggal, melynek hasznát a gyakorlati életben ugysem venné. Körülbelül 1000 szót ölel fel, amely 1000 szó elegendő arra, hogy bármely társadalmi állású művelt ember gondolatait kifejezhesse. A tanulni vágyó közönséget mondatok alkotására, beszélgetésre serkenti, anélkül, hogy terhes írásbeli avagy más feladatok készítésére kényszerítene. Kedves, könnyed társalgási modorban vezeti be a tanulót a német nyelv nehézségeibe és észre sem veszi, mire már egész ügyesen ki tudja fejezni kívánságait, gondolatait német nyelven. Nagy előnye a Schidlof-Altai nyelvkönyvnek, hogy latin (magyar) betűkkel van szedve, hogy a tanulni készülőket az ismeretlen, új és szokatlan német betűkkel meg ne zavarja. Csak később, a füzetsorozat végén közöl olvasmányokat német betűkkel is, amíg a tanulók a német nyelvet eléggé megbarátkoztak. Az bizonyos, hogy ez az új nyelvkönyv a legmodernebb és a legjobb eredmény elérésével is kecsegteti a közönséget. Részletes prospektust és mutatványszámot a kiadóhivatal készséggel küld díjtalanul az érdeklődőknek. A Schidlof német

nyelvtan (Az 1000 szó levélszerűen gyakorlati módszer) papírdobozban 158, vászonkötésben 198 lei lezártított áron minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál: Chaj. Kérje a szótár és nyelvkönyvek teljes jegyzékét.

„Öt világrész magyar vándorai”. Halász Gyula szenzációs könyve. Térben öt világrészt, időben két évszázadot ölel fel. Benyovszky Móricotól, a kamcsatkai számüzöttől Madagaszkár fejedelmévé nőtt regényhőstől a Perzsa-öböl partján ma is sátorlábokban élő Stein Aurélig, Ázsia legnagyobb vándoráig. Az „Öt világrész magyar vándorai”-nak életrajza dupla izgalmas élmény, felfedezés és esemény. Lóczy Lajos, Tejki Sámuel, Bíró Lajos, Körösi Csoma Sándor, Magyar László, Torday Emil, Xantus János, Vámbéry, Déchy, Zichy, Stein Aurél, stb. lelkes magyar világvándorok és felfedezők izgalmas és lebilincselő vándoréletét veszi fel a könyv, a magyar uttorok lábnyomát követve öt világrészen át. A kitűnő könyv könyvnapra jelent meg, a Gráll kiadó új sorozatában. (Bruno Brehm: A kétéjtű sas lehel 436 lap, 172 lei, Ápis és Este 408 lap, 172 lei, Jelusch: Caesar 451 lap, 172 lei.) Halász Gyula: „Öt világrész magyar vándorai” könyvnapra most még 73 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál: Chaj.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés 20 lei. Minden további ára 10 szóig csupán — szó 2 lei. —

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

18-21 éves lüggellen fiatal leánynak ösmeretséget keresi jobbmódu fiatalember. Leveléket „800” jeligére a főkiadóba.

ALKALMAZÁS

Románul és németül beszélő kisasszony 9 éves kislány mellé kerestetik délutánra. Cím a kiadóban. 4622

Bánati német kisasszony kis maturával beszél románul és magyarul, nevelőnőnek menne. Cím a kiadóban. 4646

Megbízható minden-es-főzőnő, éves bizonyítványokkal, telvéteuk. Str. Constantinul 40., I. emelet.

LAKÁS

KIADÓ jutányosan a főtéren egy, esetleg két különbejáratu butorozatlan modern szoba. Cím a kiadóban. 4428

KÉTSZOBÁS modern és egy garzon la 1-és november 1-ig kiadó Str. Muresianu No. 11. 4616

KÉT SZOBA, fürdőszobás ucsai lakás, parkirozott udvarban nov. 1-ére kiadó. Str. Coşbuc 20. 4642

Különbejáratu, csinosan butorozott szoba fürdőszoba használatul kiadó Str. Deseanu 8.

OKTATÁS

Gyorsító tanfolyam október 1-től. Jelentkezni Császár irógépszaktumban Banca Româneasca-palota. Sebest-mozi mellett. 4656

VÉTEL ÉS ELADÁS

Hálószer, elutasítás, költőzködésből kiloyolag veszek készpénzért ócska bútorokat, ruhaneműket, restményeket, könyveket, szőnyegeket, ágyneműt, matracokat, hangszereket, makulatura-papírt, ócskavasait, padlásholmit stb. Vidékre is megyek. Címeket a kiadóba, vagy lakásomra, Str. Theodor Costea 10. 4636

Eladó egy komplett füstölt tőgy ebéelő, egy hatkaru tömör rézcsillár 24 égővel, egy haragott facsillár 19 tartóval. Cím Comisalo bizományi üzlet, Bvdul Regina Maria. 4638

KERSEK megvételre Berkel-mérleget. Ajánlatokat típus, cím és ármegjelöléssel a Mera autobusz irodába kérek. 4648

Modern butorok

készen és megrendelésre jutányosan kaphatók

Csatlós I. műasztalosnál,
Calea Saguna 184. 3119

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

INGATLAN

Legbiztosabb tőkebefektetés az ingatlan.

Ajánlom az alanti alkalmi vételeket: Cogalniceanu-ucsa 34. számú urt magánház 4 parkettás szoba, elő, fürdő, csatlós szoba, gyönyörű gyümölcskerttel. Belvárosi emeletes bérház 4x3 szoba, elő, fürdőszobás lakásokkal, 86.000 Lei hozammal, 860.000 Lei.

Avram Iancu-térhez egészen közel, 1x4 szoba, fürdőszobás és 1x2 szobás lakással, 850.000 Lei.

Közvetlen a város és országot mellett 13 kat. hold, legprimább törpebirtok, holdanként 45.000 Leiért eladó.

Pentiken kívül az összes eladó házak, hákek, földök és szállók eladására vannak megbízásai.

Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodájának, Str. Horia 2. szám, város-házával szemben. 4650

KÖLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban lakásberendezések, háztartási ingóság olcsón beraktározhatók, melyekre előleg kapható. Eladó fényes hálószoba, hajlított karosszék, rézdíszes vaságyak. Str. Moise Necoara 9—11. 4652

Arverés a timisioara-i kereskedők bankjába. Mindenkinek rendezze céduláit a Comisalo üzletben Dacia kávéház mellett. 4656

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 1.

Bucuresti 6.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, reggeli hangverseny háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.30: Időjelzés, vizállás, tőzsdéi jelentés. sport. 13.40: Déli hangverseny. gramofonlemezek. 14.15: Hírek. 14.30: Gramofonlemezek. 15.00: Utolsó hírek. 19.00: Időjelzés, időjárásjelzés, gabonatorzsda. 19.04: A Gică Stefanescu zenekar hangversenye. 19.55: Időszéri kérdések. 20.00: A hangverseny folytatása. 20.20: Rádiógyegetem. 20.40: Híres olasz énekesek (gramofonlemezek.) 21.00: Felolvasás. 21.15: A rádiózenekar szórakoztató zenéje, Valentina Cretoiu ének-számaival, 22.30: Hírek, sport. 22.45: A Marcu zenekar hangversenye. (Ven déglői közvetítés.) 23.45: Hírek a külföld számára franciául és németül. 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hang-lemek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Eugen Stepat balakajzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.30: A 2. honvédegyezked zenekara. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: Háztartási előadás. 17.45: Pontos időjelzés. hírek. 18: Magyar nóták cigányzenekarral. 19: Gibraltár és Tanger. 19.30: Eördögh János fuvolázik (zongorakísérettel.) 19.55: Baromfitenyésztési tanácsadó. 20.15: Régi táncok. (Hanglemezek.) 21.50: Zagon István vidám negyedórja. 21.10: Liszt Ferenc emlékhangversenyének közvetítése a bajai Nemzeti Szálló díszterméből. 22.50: Hírek. időjárásjelentés. 23.15: A rádió szalon zenekara. 0.20: 24 tagu cigányzenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.30—19.55: Angol nyelv-oktatás. 20.20—20.50: Régi pesti kisasszonyok emlékkönyvből. 20.55—21.55: Operettegyveleg. (Hanglemezek.) 22—22.20: Hírek. 22.25—23.10: Kertész Miklós jazzzenekara.

Bécs. 8.25—9: Lemezek. 11.50: Jódlemezek. 13: Szórakoztató zene. 18.40: Mahler: Vándorlegény dala. 22.40: Rádiózenekar. 0.30—2: Jazz.

Beograd. 13: Rádiózenekar. 14.15: Nép-dalok. 19: Jankovics Sztanona énekel. 21: A királyi gárda zenekara. 23.20: Lemezek. 24: Vendégül zene.

Deutschlandsender. 7.30: Könnnyű zene. 11: Népdalok. 13: Szórakoztató zene. 15: Tarka óra. 16.45: Mozzongora. 17: Szórakoztató zene. 23.30: Weissmann: Változatok két zongorán. 24: Kedvelt tánczenekarok lemezei.

Kassa. 11.05: Lemez. 15: Ruzsin és magyar hírek. 18.40: Magyar műsor. 19.45: Ruzsin és magyar hírek. Le-

mez. 20: Prága 20.25: Brno 21: Prága. 23.15: Pozsony. 23.30—24: Brno.

Róma. 18.15: Belcredi zongoraművész-nő. 20: Lemezek. 20.20: Vegyes zene. 20.32: Magyar hírek. 21.40: Ra-baud: Marat, háromfelvonásos opera. Utána: tánczene.

PÉNTEK, OKTÓBER 2.

Bucuresti 6.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, gramofonlemezek, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.30: Időjelzés, vizállás, tőzsdéi, kulturális hírek sport. 13.40: Déli hangverseny. 14.15: Hírek. 14.30: Könnnyű zene gramofonlemezek. 15.00: Utolsó hírek. 19.00: Időjelzés, időjárás, gabonatorzsda. 19.04: A Ghindă-jazz zenekar tánczenéje. Al. Bojenscu ének-számaival. 20: Rádiógyegetem. 20.40: Rubinstein zongoraszámai gramofonlemezek. 21: Barbu Dani-culescu felolvasása. 21.15: Puccini: „Tosca”, opera 3 felvonásban. A felvonásokközben (22.05—22.15): Időszéri kérdések. A II. felvonás szünetében (23.00—23.15): Hírek, sport. 23.45: Hírek a külföld számára franciá és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hang-lemek. 8.20: Étrend. 10.30: Kál-tás megnyitása az Iparcsarnokban. 11: Hírek. 11.20: Időszéri szemle. (Felolvasás.) 11.45: Ifjúsági közle-mények. (Felolvasás.) 13: Déli ha-rangszó. 13.05: A rádió szalonze-nekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Cigányzene. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: A rádió diákfelőrája. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: Budapest III. ker. „Té-rekvő” Deákör. 18.50: Sportközle-mények. 19: Hanglemezek. 19.45: Pethő Sándor dr. főszerkesztő elő-adása. 20.15: Schubert: B-dúr szon-átáját zongorán előadja Dohnányi Ernő dr. 21: Külügyi negyedóra. 21.15: Budapesti Hangverseny Zene-ker. 22.40: Hírek. 23: Sugár Viktor orgonahangversenyc.

Budapest II. 18—18.30: A betegségek megelőzése. Okolizsányi Dezső dr.-előadása. 19.10—19.40: Gyorsírótan-folyam (Szlabey Géza.) 19.50—20.15: Chgil hanglemezek. 21.45—22: Hírek. 22.05—23: Tánczeneközvetítés a Bri-tannia szállóból.

Bécs. 8.25—9: Könnnyű lemezek. 13: Ál-lástalanok zenekara. 16.20: Dite zongoraművész játéka. 18.30: Zongora-hegedű- és gitárjáték.

Beograd. 7—8: Reggeli műsor. 13: Rá-diózenekar. 14.15: Lemezek. 18.20: Négyes. 18.50: Rádiózenekar. 19.30: Népdalok. 20.50: Lemezek.

Kassa. 12: Lemez. 18.05: Pozsony. 18.45 Magyar műsor. Strauss János: Ci-gánybáró, egyveleg. 20.20: Rádióze-nekar.

Legújabb jelentéseink:

Hodzsa: Eltűnt Középeurópából a hirhedt „puskaporos hordó“

„Középeurópa a középeurópaiaké!“ — hirdette optimista felszólásában a csehszlovák miniszterelnök a nemzetközi sajtókonferencián

Prágából jelentik: A városháza üléstermében ma kezdődött meg a Nemzetközi Sajtóegyesületek Szövetségének értekezlete. Az értekezletet Hodzsa a Milán miniszterelnök nyitotta meg, aki beszédének elején

állást foglalt a középeurópai dunai helyzetrel kapcsolatos sötétenlátás ellen.

— A hirhedt középeurópai „puskaporos-hordó“ eltűnt — mondta. — A kisantantállamok és a római jegyzőkönyvet aláírt államok közötti közlekedés gondolata egyre jobban tért hódít és ez érezhető jótékony hatását Németország felé is. Magyarország külügyminiszterének legutóbbi sajtónyilatkozata megmutatja, hogy a Cseh-

szlovákia és Magyarország közötti gazdasági közlekedés akadályai megszűntek. A kisantant Bratislava-ban megtette az első lépést a gazdasági összefogás felé. Az igazi cél: Középeurópa gazdasági megszervezése még messze van, de egyre inkább tért hódít a fellelérés, hogy a megoldás nem a távoli barátok kezében van és hogy „Középeurópa a középeurópaiaké“. A legutóbbi francia—angol—amerikai valutáris meg egyezéshez hasonló középeurópai valutáris közlekedés létrehozása feltétlenül hasznos és előnyös cselekedet volna. Középeurópa konszolidálása egész Európa konszolidálásának előfeltétele.

Nagyarányu várakozás előzi meg a magyar futball-válogatott érkezését

A bucaresti-i mérkőzés után Clujra utazik a magyarországi csapat

Budapestről jelentik: Az „Az Est“ sporttudósítója beszámol arról a nagyarányú várakozásról, amellyel a magyar válogatott bucaresti-i és cluj-i szereplését a romániai sportkörök kísérik. Bucaresti-ben nagyszabású társadalmi eseményre növekedett a magyar labdarúgók vendégsége és a futballisták számára külön nagyszabású fogadtatást készítenek elő.

A magyarországi válogatott szombaton délelőtt érkezik meg a fővárosba és a bucaresti-i mérkőzés után Cluj-ra utazik a magyar csapat, ahol szintén nagy érdeklődéssel várják. A magyar válogatott bucaresti-i vezetője Udély Béla országgyűlési képviselő, az országos szövetség elnöke lesz.

A négus hajlandó kiegyezni Olaszországgal

Geniben elkésettnek tartják az abesszinek frontváltoztatását — A landó genfi tanácsot létesített a kisantant —

Geniből jelentik: A népszövetségi közgyűlés délelőtti ülésén elsőnek Takezab abesszin megbízott szólalt fel, aki bejelentette, hogy Abesszinia déli részében még teljesen intakt az abesszinek uralma. Monteiro portugál delegátus rámutatott Európa nagyarányú háborús készülődésére és ezeket mondotta:

— Természetesnek tartom, hogy egyes országok a határaikon belül speciális elveket képviselnek, de lehetetlenség, hogy ezeket az elveket a határaikon túli országokra is rákényszerítsék.

Kijelentette továbbá, hogy ajánlatosnak tartja az alapokmány megváltoztatását.

— El kell ismerni — mondotta — hogy a

Admira — CFR Bucuresti döntetlen

Bucuresti-ből jelentik: Nagyszámu közönség jelenlétében folyt le az ONEF-sportpályán a bécsi Admira és a bucaresti-i CFR mérkőzése. A változatos játék során a CFR csapata többször és erőteljesen támadott, míg az Admira játéka kedvetlen volt. A tizenhetedik percben Bogdan az Admira kapusát támadja, a 20. percben Barátkit lelépik és kénytelen elhagyni a pályát. Helyét Barbuval töltik be. A 28. percben Wetzter II. labdát irányít a kapunak, de az néhány méterrel a kapu mellé szalad. A CFR csapata részéről Auer volt a legjobb játékos, az Admira részéről pedig Platzer kapus. A félidőben 1:1 arányban eldöntetlenül végződő játékeredményt a második félidőben nem sikerült egyik félnek sem megváltoztatni.

Népszövetség alkotmányának vannak olyan pontjai, amelyek beható megvitatásra szorultak.

Vádiratot nyújtottak be a spanyolok Genfben

Angol és francia intervencióra vontak csak vissza veszélyes memorandumát a Caballero-kormány. — Franco tábornok a felkelők főparancsnoka

BURGOSBÓL jelentik: A legfelsőbb spanyol nemzetvédelmi tanács Franco tábornokot kinevezte a spanyolországi felkelő csapatok főparancsnokává és erről a kinevezésről valamennyi külföldi állam kormányát értesítették. A Toledot elfoglaló nemzeti csapatok hat-ezer foglyot, hat ágyút és számos gépjegyvert zsákmányoltak. Az alcazari erőd védői rövidesen Burgosba utaznak, hogy tisztelegjenek a nemzetvédelmi tanács előtt. Hivatalosan egyébként megerősítik azt a hírt, hogy KÁRÓLY herceg spanyol trónkövetelő, JUAN herceg sógora a Bibar körüli harcokban elesett.

A nemzeti csapatok tovább folytatják előnyös helyzetüket Madrid felé. A kormánycsapatok ellentámadásokkal kísérik meg a felkelők feltartóztatását. A felkelők minden eddigi támadást visszaverték. A marxista csapatok valószínűleg visszavonulnak Madrid alá és az itten kiépített állásokból próbálkoznak majd visszatartani a felkelőket. Franco és Devalera tábornokok már elkészítették a főváros ostromának taktikai tervét és rövidesen megindul az általános offenzíva.

Az utóbbi napokban igen sok angol repülő pusztult el. A pilóták között három ismert angol repülő is volt.

BOGARAK,
tűsökök, poloskák, sváb-bogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók a

KATOL

japán rovarpor által.

Eg-pros beszerzés: N. H. Balthazar, Bucuresti, Str. Şelari 7.

Campello argentin népszövetségi megbízott a népszövetségi alkotmány megváltoztatásának alapos megvitatása mellett szólalt fel. Az utolsó felszólaló Haiti megbízottja volt, majd a közgyűlést csütörtök délelőttre napolták el.

Itt írjuk meg, hogy a kisantant szerdán délelőtt közleményt juttatott el a sajtóhoz, amelyben bejelenti, hogy a három kisantant-állam már a közgyűlés kezdete óta szoros együttműködést fejt ki és hogy egy állandó tanácsot létesítettek, amelynek elnöke Krotta csehszlovák külügyminiszter. A kisantant állandó tanácsa a tagállamok képviselői által fog megvitatni a jövőben minden olyan kérdést, amely ezt az államcsoportot érdekli. A közlemény megállapítja, hogy a tagállamok a leg-szorosabb egyetértésben fognak eljárni minden egyes alkalommal. A hivatalos közleményt a népszövetség újságírószobájában függesztették ki. Ez a körülmény népszövetségi körökben nagy feltűnést keltett, mert a főtítkárság még hivatalosan nem vett tudomást a kisantant-államok állandó tanácsának a működéséről.

A londoni abesszin követség egyébként ma hivatalos közleményt adott ki, amelyben közli, hogy Haile Selassie császár nem hajlandó lemondani a trónról és a Genfben tartózkodó abesszin küldöttséget semmilyen körülmények között nem hívja vissza.

A Genfben időző abesszin delegáció vezetőjének ma reggeli sajtónyilatkozatát úgy kell értelmezni, hogy a négus hajlandó meg-egyezni Olaszországgal, természetesen a Népszövetség közbenjöttével. Feltétele azonban az, hogy ismerjék el felelősségüket a még meg nem hódított területekre. A Reuter-ügynökség jelentése szerint az abesszin ajánlat néhány hónappal elkésett és így azt sem Olaszország, sem pedig a Népszövetség nem lesz hajlandó elfogadni.